

4° Inc. lat.

623

Augustini doli

40 Inc. lat.

Darius

623

GW 8120

Hain 6016

(Wien 1479)

570
Elegantie mino-
 res Augustini dati.

O pueri eloquentiam Augustini magis audio
 quam si ipse uerba ueritatis diceret
 Melius est eloquentiam quam uerba diceret

in loquuntur, pueri loquuntur

C Augustini dati senensis Blagogicus libellus elo-
quētie precepta. Ad Andream dñi Christoferi filiū.

Redimū iam dudū a plerisq; viris etiā disertissi-
mis pñāsi tumbemū artē quēpiā indicēdo nōnullā
adipisci. si veterē sectat' vestigia optima sibi quisq;
semp ad imitandū pposuerit. Neq; em̄g diutius in
Ad. Cicerōis lectiōe h̄sat' sic nō etiā i dicēdo. z orna-
tus. z copios' esse poterit. Nam z aridiora crebrius cōsecuturi ipi q;
aridi. ieiuni z inculti fiant. necesse ē. Lectitātī igit' mihi Ciceronis
volumina (quē eloquētie parentē appellauerim) pauca ānotatiōe
digna visa sunt. quib' si vtimur vulgariū sermonē a spernātes ad
eloquentiā proximius accedemus.

C Primum preceptū varietati
commutationisq; vt studeamus.

C Sed cū id in p̄mis qsq; ad mouēdus sit qđ rhetor ille diligen-
tissim'. z in signis ad modū orator' Fabi' Quintilian' de orōnis
partibus dicere cōsuevit. Neq; em̄ leges sunt orator' quedā velu-
ti imutabili necessitate cōstitute nec rogationib' (vt idē dicebat)
plebisne scitis sancta sunt ista p̄cepta. sed vt in statuis. pictur'. poe-
matibus ceterisq;. ita quoq; ex ornanda viri eloquētis orōne plu-
rimū semp roboris. ac venustatis habuit varietatis. atq; (qđ dici
solet) tenendū. cauendumq; illud est añ omnia. ne ars vlla dicēdi
(si fieri potest) esse vid eat. Nec igit' lex p̄ma sit cōmutatiōis varietati-
tisq; quā eruditorū aures non difficile indicent. Hoc igitur iacto
fundamēto. p pauca deinceps scribā (Andrea amice suauissime)
que z si non semp vt plurimū tñ his rōnibus tibi seruanda erunt
Sed iam nostri instituti opis ita nascetur exordium.

C Secundū preceptū de situ sup-
positi verbi. et appositi in oratione

C Plerūq; em̄ qui oratorie artis floribus. ac faleratis (vt aiūt)
verbis studēt. p̄tra tritam vulgatāq; grāmaticor' p̄suetudinē dā-
nantes. qđ in calce absolute orationis locare p̄suevit. id illi potius
coaptāt initio. qđ om̄e tibi exemplo erit manifestius. Scis plenaz
orōez p̄stare trib' ptibus. qđ daz suppositū (vt eorū ipoz vocabulis
vtar) qđ dā h̄bū. qđ appositū vocāt. Dicūt igit' grāmatici Scipio
african' deleuit carthaginē. Ornationis vero eloquiū hoies con-
uerso potius vtunt' ordine. Carthaginē scipio african' deleuit. illi
enim Cicero vtīt familiarit'. M. Lentulo. nos vero. M. Lentulo
Ad. Cicero familiarit' vtīt. Quib' plane exēplis patere arbitror ap-
positum p̄mu in orōe. suppositū mediū. nouissimū h̄o locū verbū.

tenere Sed et si qd p grāmaticoz more post appositus sitū erit. id initio oīois poni solet Cui⁹ exēpla subnectā Scipio emilian⁹ euer tit numantiā vrbē opulentissimā hispanie Hispanie opulentissi mam vrbē numantiā scipio emilian⁹ evertit Non ignoras multa esse genera eplārū Eplaz genera multa esse nō ignoras Ly gurg⁹ cōdidit scissimas leges lacedemonijs sanctissimas leges ly gurg⁹ cōdidit. mltazq; p simili rōne Appositū igit plerūq; pncipio appo nitur. suppositū medio fine vbiū. vt Ariopagū solon salamin⁹ pzi mum cōstituit. vbi grāmatici dicūt Solon pzi⁹ pstituit ariopa guin Ceterz diuersis ordinib⁹. et locis collocande sunt partes pro aurium indicio. qđ quidem solo vsu cōparatur.

¶ Tertiū pceptū de aduerbiozū situ

¶ Jam vero de adūbijs (q sunt veluti adiectia vboz) dici pōt passim. vbi vis loci ponēda esse. vbi demū aptius pgrue visa fue rint. modo in pncipio. mō in fine. mō interiecta inter vtrūq; qua i re diligēti vtendū est p silio Sz prope verbū frequētius peruenus tam reddūt oīoez. vt Fabius maxim⁹ an alios fortit atq; animose pugnavit. C. Velius Scipione familiarissime vtebatur Clemen tissimus cesar hūiliter ignoscebat Nunc vero ad reliqua.

¶ Quartū est de ppositionū. et integrarū plerūq; orationū interiectōe. inter substātiū et adiectiū.

¶ Prepositōes ppulcre inter substātina atq; adiectia noia inter iiciunt. vt feraci in agro. ornatissimo in loco marias ad res Hāc ob causaz. insis de causis Aliaq; hmoi cōplura Nec ppositiōes solum. sed alia pter ea Eiusmodi nunc sumem⁹ exempla Maxima in repub. diligentia. Magna in parentes pietas. incredibilis in omīs ciues observātia Sūma in hostes liberalitas.

¶ Quintū pceptū est de interiectōe gtōz inter duos noiatiuos. et ecōtra.

¶ Atq; etiā pulcherrimū inter duos casus. puta ntōs duos ali quid cōtinue ponit. vt Dia reipub. iura. Constātes militū animi Magna sceleratoz hoīm flagitia. Ecōuerso etiā pstituta ac tran sposita oīo plurimū exornat. vt huius claritudo viri. huius quiri tes auctoritate loci.

¶ VI pceptū de adiectiuozū situ

¶ Venuste etiā plerūq; pcedit adiectiū nomē substantiū vt tua dignitas Optima virtus Diuinū ingeniū Ergasta doctrina Magni em̄ refert. quo loco queq; dictio sua sit Qđ testat Boe tius in his pmetarijs. quos in Aristotilis librū cōscripsit. vbi et Ciceronis ⁊ Virgil. ponit exēpla Boecij at ipius hec verba sunt

Etenim quantū ad cōpositionē orōnis spectat maximū differt. quo verba et noia p̄dicatōis sin ordine proferantur. Multū enī interest in eo quod ait cicero Ad hanc te amentiam natura peperit. voluntas exercuit. fortuna seruauit. an ita dixisset. ad hanc te amentiam peperit natura. exercuit volūtas. seruauit fortuna. sic enī minor est siue magnitudo. minusq; i ea lucet id qđ si sic cōponat emiet. et sese vel volētib; hoim auribus. animisq; patefacit. Rursus cū dicit Virgi. Paciq; inponere mores. potuisset seruasse metrum si ita dixisset. Moresq; inponere paci. sed est debiliōr sonus. nec eo ictu versus tam p̄clare vt nūc p̄positus diceret. qđ idē nō est apud dialecticos. Hec Boetius. Nunc ad reliqua.

C VII p̄ceptū De sito negative dictionis

C Negatiua dictio apte in calce orōnis ponit vt prestantiores te vidi neminē Scipione clarioz in bellicis laudib; inuenies neminem Tua erga me beniuolētia. tuo in me animo charius est nihil qui te ardentius amet habes neminem.

C VIII De possessoris an possessionē situ

C Sed et possessor. an possēsiōez At Optimi viri diuitie Prestantis viri virtus Prudentissimi hominis consiliū.

C IX p̄ceptū de vsu gerūdiuoz noim p̄ gerūdijs

C Quid vero pulcrius. qđ si p̄ gerūdijs que appellāt. vtamur gerundijs noib; Attribū est prisciani exemplū Veni cā amandī virtutē Veni amāde vtut; causa Gratia gerendi bella gerēdoz belloz gratia Ad amplexandā vtutem Amplexande vtutis gratia. que vna p̄ceptio optima est. crebraq; ei apud. AD. Taliosq; eloquentes viros fuit opseruatio.

C X preceptum De congruentia

nominis relatiui plerūq; cū p̄sequente

C Nunc aut multa conficiā. que si diligēter aduerteris haud parum ornatus latino cōdecent eloquio. Sed id mihi imp̄mis anī maduertendū videtur. vt cū tria fuerint antecedēs. consequēs et eorū mediū relatiuū nomen. si sit id consequēs. vel hominis. vel rei cuiuspiā. p̄riū. nomen relatiuū consequēti semp cōgruat Alioquin non latina orō fit. sed a doctissimoz hoim p̄suetudine longe aliena alias pōt euz alterutro cōuenire si non cōsequat. p̄riū nomē Quā rem facile exempla declarāt. et priscoz auctoritates cōplures. AD. Cicero p̄mo tusculanaz questionuz. studio sapie que philosophia dicetur Et sexto de re pub. Consilia. coetusq; hoim iure sociati que ciuitates appellant Atq; itez Ex illis sēpiternis ignib;. que vos sydera et stellas nūcupatis Salustij quoq; illud. tritū est Est locus

in carcere qđ tullianū appellatur. innumerabilia in vetustis codicibus illius generis inuenies Nec id est grāmāticę artis viciū. qđ quidem ignari literarū arbitrant Sed et nos aliquid exēploꝝ asseramus **P**reclarū est Ciceronis opus qui Cato maior dicit. nam qđ Cato maior dicit. non latine p̄fertur Consumiliter vrbis visceribus cōsulendū est qui sunt ciues **P**rediti viri ex vrbibus pelledi sunt. que est ciuitatū p̄nices. sentina de decoris **P**lerūq; igit relatiuū nomen cū eo concors est qđ sequitur.

¶ XI preceptū **D**e congruentia in casu ex tribus eoz duoz primos iungit

¶ Illud quoq; spectandū est. nam cū tria existant. quozū vnum relatiuum sit nomen. frequētissime eozū duo in eiusdē casus exitu conueniūt. Nam (vt exempli causa dicā aliquid) Si quis hūc sermonem p̄tulerit. liber in quo de virtute agit p̄clarus est. rectius atq; ornatius dicit In quo libro de virtute agit. p̄clarus est Cōcor dant nāq; eodē casu ex tribus duo illa que maiori vicinitate iūcta sunt Aliud itēz exemplū huius sit. quas misisti l̄ras ad me iocūde fuerunt Sermonē quē audistis non est meus. quā existimas **D**emosthenis orōez **A**eschinis est. atq; huius s̄mōis crebꝝ inuenire poteris apud veteres vsū. **A**d. **T.** officioꝝ p̄mo. quozū autem officioꝝ precepta tradunt. ea quāq; p̄tineāt ad finē bonoz **V**irgilius **A**daro in aeneide **A**rbem quaz statuo v̄sa est **T**erētius in andria **P**ost hac q̄s faciet de integro comedias spectāde an exigende sunt vobis prius. idēz p̄p̄lo vt placerent q̄s fecisset fabulas **I**dem q̄s credis esse has. nō sunt vere nuptie **A**tq; eiusmodi sermo plurimum exornat.

¶ XII p̄ceptū **D**e auresi positiuoz cū p

¶ In quoq; dignissimū est annotatu. vt cum positiua ex augere velim⁹ noia. vt his p̄positū accēdat Cicero in epla ad curionem. cui et carus eq̄ sis. et piocundus. idē de oratore p̄mo **P**er beati ḡte frater illi videri solēt **T**erentius in eunucho. ppulcra credo dona baud n̄sis similia. nam p̄gratum. valde gratum fecit. et in orōe lepide personat.

¶ XIII p̄ceptū **D**e suplatiuis cū multo. longe. et q̄

¶ At suplatiue multo. longe. et quaz aduerbia p̄ponimus id qđ sepe numero ppulchrū videri solet. vt longe amātissim⁹ v̄ri **A**dulto oim fortunatissim⁹ **E**t ago tibi quā maxias gracias.

¶ XIII p̄ceptū **D**e p̄patiuis cū multo aut longe

¶ Compatiuis vero vel multo vel longe p̄poni solet. vt iustitia multo p̄clarior ē ceteris **V**tutib⁹. et sōctes lōge alijs p̄bis sapiētior.

C XV pceptū De quibusdā uoibus que a grecis profecta declinationem mutant

C Illud nequaquā omiserimus. qd cū noia quepiā sunt profecta a grecis tercię flexionis. z obliquos casus habentia qui rectū superrant latini oratores frequētissime casib⁹ accusatiuis illoꝝ quibusdam inmutatis singūt aliaꝝ declinationū noia. et genus seruant. qualia sunt poematū. enthymematū. delpbin⁹ elephantus z lampada. que a plerisq; terciā flexiōe pferuntur poema. enthymema. delpbin. elephas. lampas Hanc tu obseruationem diligēter māda memorie.

C XVI pceptum vt eleganter ostendemus quippiā nobis esse iocūdūz vtile. vel honestū. z cetera id genus

C Cum aut volumus ondere nobis aliquid iocundūz. honestus vtile esse. datiuīs cū verbo vtimur sum et est. substantiuoz quozū illa adiectiua sunt Nam ne (ab exēplis discedam) quid aliud significat hec res mibi iocūditati est quā hec res ē mibi iocūda Idē qz. Ipse mibi tue littere fuerūt gaudio. qd est ad gaudiū. vel gaudiū mibi attulerūt Declara vrbis edificia ciuib⁹ decori sūt Vicia dedecori sunt viris. id est dedecus pariunt viris Neq; ceteris consimili ratione.

C XVII pceptū De afficio et afficioꝝ

C Verbū afficio z pulchrū est. z late patet Nam afficio te voluptate. i. tibi voluptatē affero Afficio te honore. i. facio tibi honore. et te honoro Affitio te laudibus. i. te laudo Afficio te probro. i. vitupero te Afficio te cōmodis. i. tibi cōmoda facio Afficio cadauera sepultura. i. cadauera sepelio Afficio inimicos iniuria. i. facio iniuriam inimicis Atq; similiter Afficioꝝ dolore. id est doleo Afficioꝝ gaudio. i. gaudeo Afficioꝝ verecundia. i. verecundor Latissimāq; est huius verbi vsurpatio Nec tam lateat te afficere. disponere significare Hinc est Plauti illud Quia vox magis afficit Neq; em sine optimis causis tam lata. tamq; diffusa sit eius verbi significatio. sed de hoc satis.

C XVIII pceptū De tum vel z geminatis

C Non est aut ignorandū qd si duo. aut. plura duob⁹ (quodq; raro vsu venit) pariter se habuerint. vtriq; tum dictionez preponemus. qd liqueat exemplo Par est in. C. Velio doctrina ac virtus. quātaq; ē eius viri pbitas tāta quoq; est eius scientia. tunc splendide ac recte dixerint. C. Velius vir tū doctus est. tum pbus Itidemq; magna inest. Ad. C. Velio tū virtus. tum etiā doctrina. C. Velius plurimū tum laude. tū rerum sciētia valet Aliud iterū exē

plum Themistodes tñ pñlio pollet in vrbāis reb⁹ tñ in bellicis negocijs. virib⁹ atq; animi magnitudie floret Sic em̃ tñ ofidit i reb⁹ vrbāis esse pñliū. quantā in bellicis magnitudinē animi q̃ tum geminatū positū est Sz eandē vim habz geminata z iunctia. virgili⁹. in encide Multū ille z terris iactatus z alto Idē pfectio signat Aeneas. tñ pelagi. tñ terraz labores p̃pessus est African⁹ fuit singularis z vir et impator. idem sibi vult Africanus magnus extitit. tum vir. tum impator.

¶ XIX pceptū De cum z tum

¶ Quod si duo cōtra nequaq; paria sunt. sed alterū min⁹ p̃plectitur. alterū vero mag⁹. ita efficiendū est vt qđ leuius existit locem⁹ prius. atz ei cū dictionez p̃ponam⁹. qđ aut̃ grauius. validiusq; id posterius positū tuz dictio p̃cedat. qđ patefaciem⁹ exēplis. C. leli⁹ amat scipionē p̃pterea q̃ eū doctū cognouit boiez z semp viruz optimum. qđ postremū vebemēter ad amores impellit quare ita oīo est institueda. C. lelius amat Scipionē cuz ob doctrinā eius tum propter vtutes Ita virtus in hac beniuolentia plus momēti hēt Atq; idēz si dixerim. Cū homies fortunati sunt qui bene viuūt. tñ perbeati qui om̃ia deserunt. z vtutes solam p̃plectunt. hos nanq; posteriores multo beatiores esse cōstat. si quis superi⁹ mō allataz p̃ceptiōez intellerit. hec. M. Cicero in primis frequēter vsurpat Ex quo illud cū omnib⁹ p̃sulendū est. tñ illis qui armis p̃positi ad impatoris fidem confugiūt sc̃at em̃ fugiētibus ad impatores et sese dedentib⁹ multo magis p̃sulendū esse Atq; in Catone maiore mirari sese aiebat Sceuola. M. Catonis cū cereraz rerū persectam sapientiā. tñ q̃ nūq; fuerit illi senectus. sz de hac re satis.

¶ XX At quēpiā laudari aut vitupari oporteat

¶ Jam vero explicandū est qua rōe quāpiā p̃sonā. aut laudari aut vitupari oporteat. qđ ad decorē sermonis p̃tineat Nam id triariam posse fieri p̃perimus ex monimētis līaz Si em̃ velim ostēdere. M. Catonē h̃re magnā vtutes. cuz vbo sum es est. ita cōmo dissimē fiet M. Marcus catō vir ē magna vtute. M. Cato vir ē magne virtutis. M. Cato vir est magn⁹ virtute Plato p̃hs fuit p̃stans ingenio vel p̃stātis ingenij vel p̃stanti ingenio M. Mulier est clara moribus clarozū moruz claris moribus Vir egregi⁹ laude. egregie laudis egregia laude. sed illud prius magis poetaz est. postremum vero splendissimū z perpolitū Aristotiles sciēcie copia p̃hs. ex quisiata doctrina. vir acerrimo ingenio. qđ quidē (vt disertissimus p̃iscian⁹. inquit) sc̃at Aristotilē habentē sciētie copiaz z qui habeat exquilitā doctrinā Ceteraq; cōsimili rōne Qđ quidē

Aulus gelius p'sentire videt in noc. ac. Est em̄ velut denectio q̄da
sed ea trita, vsurpata qz ab eloq̄tissimis viris. ac clarissimis ora-
toribus. qua et nobis qnoqz vtendū sit.

C XXI De accusatiuis z p'ticipioz
locum tenentibus infinitiui verbi

C Atqui partitipioz cū acti casus sepe tū ablatiui locū tenet in
finitiuū vbi. hinc Salustianū illud *Plas* z priusqz incipias p'sulto
z vbi cōsolueris mature facto opus ē Et Terentiana *Adsis* *Gli*
ceriū alloquēs amicā *Pāpbili*. ianua inquit innētuz tibi curabo
et adductū tuū pampbilū *Dia* nāqz illa cōsulto. facto. inuentū ad
ductū. p'sulere facere. inuenire adducere designāt *Aez* oratores fre-
quēter his rōibus ablatiuoz casibz vtunt. accusatiuoꝝ per raro.

C XXII De hoc nomine opus cū varijs casibus

C Et quoniā de nomie qd est opus attulim⁹ mentionē intelligē-
dum est opus est mihi hac re. scire me egere hac re Sz id varijs
casibus iungi solet *Plas* etiā opus ē mihi tua opera latine dicim⁹
et tue ope. z tuā operaz. z tua opera. sed hoc postremū ornat⁹ est z
totū oratoriū Ceteris rōibus poete poti⁹. historiographiqz vtūt
Plas aut qdam p'cipim⁹. vt cognoscām⁹ a veteribus vsurpata eis-
demqz vtamur Quedaz vero vt cognoscām⁹ solum. nam Opus
est mihi hanc rem. nunquā orator dicit. sed hac re.

C XXIII De cōmutatione adiectiui
et substantiui in voce. genere et casu

C Quid illud. nōne pulcherrimū est? vt cū duo noia alterz ad iec-
tiū. alterz substantiū eodē casus exitu p'ferri dñt (vt sepe creber
rimeqz) quodāmodo tertiāz adiectiui nois vocē que ē neutra. in
vīm substantiui trāsseram⁹. z substantiū illd prius casu collocem⁹
gtō. qd vt frequēs ē erudit⁹ atqz disertis viris. ita quoqz erit exē-
plo manifestius Nam cū multa vtutē dicturus sum si multū vir-
tutis loco eius oīois posuero. multo ptulerim venustatis *Adultū*
pecunie em̄. fecit multā pecuniaz *Plurimū* viriū. fecit plurimas
vires. quid animi ē. qz anim⁹. quid rei. que res. qd causē. que cau-
sa *Alia* quoqz ita per multa Sed animaduertendum est qz si gtūs
ille casus singlaris fuerit. totā istaz oīoēz singulariter exponere de-
bemus. si pluralis. pluraliter Nam (exēpli causa) multū pecunie
est mltā pecunia. singlarī nūero At cōtra multū pecuniarū signi-
ficat multas pecunias Similis quoqz ē z alioꝝ ratio. vt *Adultuz*
roboꝝ ē singlarī *Plurimū* viriū. pluralē quoqz bēt scatōēz Et
adūbia quoqz nōnulla eandē vim retinēt p'serti dō duo hec parū.
et satis *Plas* parū sapiētie id ē pua sapiētia Satis viriū. i. sufficiē-

tes vires. Et nihil quoq; siue nomen. siue aduerbium sit. in eadē sepe obseruantiā hec igitur hactenus.

C XXIII At gemuandum est epitheton
sequentibus substantiuis. aut e contra

C Quoniā aut singla hic de inuestigam⁹. id quoq; dignū cog-
nitiōe est vt cū duo meminerim⁹ noia substantiua quoz vtriq; idē
epitheton adijciendū est. vt adiectiuū ipm principio collocem⁹. z se-
quentib⁹ substantiuis. vel tū geminatū. vel duplicatū. et pponam⁹
Exempli dō causa efferant Cicerōis vba African⁹ singularis vir
et singularis impator. ppter magnā z doctoris auctoritatē z vrbis.
est. ppter magnā auctoritatē doctoris z ppter magnā auctoritatem
urbis Preclar⁹ z miles z ciuis illustris tū vir tum pbs Optim⁹
tum patrie defensor tū gubernator. iustus z rex iudex Cōsimilq;
eodem mō se hñt Sed z sepe numero p eodē ordine vni substantio
preposito. duo adiectia aut plura deseruiūt. Exempla sūt que nūc
cōstituaz Vir tū bonus tū tpat⁹ impator z callidus z fort⁹. iudex z
integer z solers. Onamēta ciuitatis tū mltā tum pclara. alia tu-
ipse cōiecta. Nō nunq; z duo substantiua ita se hñt. vt alterū vim
suaz vbiq; seruet ac tueat. alter qñ quendā obtineat adiectiui no-
minis locū z ei⁹ fūgat officio. q̄le est illō d giliū pmo enei Adolēq;
et mōtes insup altos iposuit Ac si dicat. molē mōtuosaz imposuit
Caueñdū est. ne ab honestate naturaq; discedam⁹ Ac si dixerit Ca-
uendū ne a naturali honestate discedam⁹ Sz tibi hec sat⁹ sint.

C XXV De extremis supinis p gerūdijs acti casus

C Sed ne quasi historiā terens dicendor⁹ seriē nectaz. ita queq;
patefecerim. vt sese mihi forte quadā obtulerint. ceter⁹ nō ignorā-
dum esse videt⁹ (vt ipse arbitroz) extrema supina plerumq; ornate.
ac puemiste significare gerundia acti casus a dictione pposita. vt
res difficilis credis. i. ad credendū Miserabilis visu. i. ad viden-
dum iocūda auditu. i. ad audiendū Suauis gustu. i. ad gustan-
dum Per mltā simili ac pari rōne se habent.

C XXVI De exasperatōe orōnis pmutatiōez suplatiui
cum adiectōe aduerbiū suplatiui admodū vel in primis

C Nec ite tam nice lateat. vt cū fuerit suplatiuū quodopiā durius
asperiusq; z suplatiue significandū sic vt p suplatiuo positiuū asse-
ramus. z ei aptū aduerbiū suplatiuū apponam⁹ Nam maxie me-
morabile. facin⁹ est memorabilissimū facin⁹ Maxie raz gen⁹ ho-
minū. est rarissimū genus hoim sz admodū z in p̄mis positiuū ad
iūcta vim ferine eandē retinēt. vt admodū memorabile facin⁹. vel
in primis rarum genus hominū.

XXVII vt quēpiā mediocriter aut vebemēter laudabimur
Ida aut nequaquam silentio pteriri vt si quē qui virtutez beat velim mediocriter laudare. dicaz (exēpli cā) Pericles virtute pstat princeps erat athenis. vel multa p clara gesserat Themistocles rebus gestis floruit Sin velim vebemēter ac plurimū laudare. aditiaz gloriā siue laudē. et cām laudatōis capta gto pstatuā. pericles (vt idēz exēpli agā) virtutis glia pstat athenis claruit Themistocles gestarū rex laude emicuit Sicqz. **AN.** Antoni pstat eloquētia mediocriter laudat ac vere exiliter. **L.** Crass eloquētie glia excelluit vebemētissime laudat Sz tui igenij boitate dūducito

XXVIII Quoties singularis et pluralis nūerus connectunt. viciniōri respondendū idēqz fit i diuersis generibus

Quoties (qō ipse testat quoz grāmatici seruius) singularis et pluralis nūerus cōnectunt. respondem viciniōri. vigi. in pmo aenei Hic illi arma. hic currus fuit. nō aut fuerūt Teren. i andria Amantiū ire amoris reintegratio ē. Xenophōtis delitie mee sūt Hostes corūqz exercitus pperabit Atqz ita frequētius obseruat Idem fit in diuersis generibz. nā siue masculinū. siue femininū est. vicino rñ demus vt vir atqz mīr optima ad me venit Intelligitur nāqz optimus esse virz et optimā mulierē q venerit Verū si plurali numero velim vti ad masculinū trāsire necesse est. vt virz et mulier leti pperant Alexander et Olimpias clari extiterunt.

XXIX Dēprepetium est (qō pueniū est) significat modo vtile esse modo necessariū. modo iocundū. modo laudabile. atqz bis significationibus id nois veteres vsurpant.

XXX Frui

Fruī quapiā re. est fructū siue vtilitatē vel voluptatē percipere ex ea. vt cum dixerit quis Ocio fruor.

XXXI Preferre

Preferre aliquid est vbis aut idicijs quibusdā id ostendere et quodāmodū pferri. vt. **AN.** Cato pferet grāmaticā. Velius pferet liberalitatē. hic vult ostendere q ipse sit liberalis.

XXXII Rationem habere

Rationē habere est respectū habere Sed (vt planius exponam) bñe rōnez alicui rei. ē rem pferre. vt habeo rōnez tporū loci pferaz. est ea rōne omnia cōplecti et cōsiderare.

XXXIII Cōplector anime

Hāc rem aio mēteqz cōplector. i. hāc rem considero et vult.

XXXIII In animo est

C In animo ē. scāt in animo habeo. et animus mihi est. i. volo.

C XXXV Certū mihi est

C Certū ē mihi. i. deliberatū z decretū. vt deliberaui z decreui.

C XXXVI Prosequor

C Prosequor te honore. i. te honoro. psequor te laude. i. te laudo. psequor te pbro. i. vitupero te. psequor te amore. i. amo te.

C XXXVII Benemereri

C Benemeritus sum de re publi. i. beneficius in illam contuli. Benemereri de amicis. i. conferre in amicos beneficia.

C XXXVIII Aequē

C Aequē pro ita. ac pro vel. atqz pro vt. vel quasi ornatissime ponuntur. exemplū est Aequē te laudo ac Ciceronem.

C XXXIX Haud et secus

C Haud p nō Secus p aliter. venuste in eadez oōne cōtinue se habent. vt haud secus sentio atqz tu. i. sentio ita sicut tu.

C XL De compatiuo loco positiui

C Nonnūqz z pulcre ppatui p positiuis ponunt. vt alexāder macedo corp⁹ habebat imbecill⁹. qđ imbecillū scāt Satiri in scēra vehemētius inuehunt qđ est vehemēter.

C XLI Dare rem vicio. vel laude

C Dotibi bant rem vicio id est vitupero te de hac re **D**olau. di id est laudo **D**o crimini id est criminoz.

C XLII De subiunctio loco indicatiui z illi⁹ p hui⁹ tēporib⁹

C Sed nec illud quidē negligendū est. subiunctiuus mod⁹ p indicatiuo z illius tpa p hui⁹ tēporib⁹ inter dū haud illepide ponunt velim sepe p volo. z gererē p gerebā. dilexeri pro dilexi. fecissem p fecerā fuerit gratū p gratū erit. feceris p facies **I**d oim multo ornatissimū. si oportunis locis agat qđ vbi facti tandū sit peritorum aures facile censebūt. quā ozbrez exercitatio adhibēda est nō me diocris. que oim mōz pcepta supat. qđ si qs nouerit grecas literas. ei qđ mō explicauim⁹. non difficile persuadēt.

C XLIII Partim boim z eius aduerbij geminatiōe

C Partim boim venerūt p sepe dicūt. z **A** Bellio teste. est idēz qđ ps boim. i. quidā boies **N**am ptim in hoc loco aduerbiū est. neqz declinat scōm cas⁹ finē **E**t cū ptim boim dici pōt. i. cū qbusdā boibus. z qñ cuz quadā pte boim **S**z hoc tñ est splēdid⁹. cum in oōne itēz fuerit additū. vt ē illud. **M. T.** in epistolis **N**ā qui istic veniūt. partim te supbū esse dicūt. quod nihil rñdeas. ptim cōtūmeliosuz q male rñdeas **E**t qui ciuitatib⁹ p̄sunt ptim nobiles sūt parti populares qđ est aliqui nobiles sunt. aliqui populares.

¶ XLIII decimusquisqz

¶ Id est optimū cognitū. qđ decimusquisqz ē vnus ex numero denario. sicut millesimusquisqz est vn⁹ ex nūero millenario. Hinc est illud cesaris in cōmentarijs. Cognoscit non decimū quēqz esse reliquū milite sine vulnere. quo exemplo vti ppulcrū est. vt vix decimusquisqz remāsit sine vulnere i tali conflictu.

¶ XLV Quotusquisqz.

¶ Quotusquisqz homo est id est quot homines. quotusquisqz miles. id est quot milites.

¶ XLVI Perq̄ cum positio

¶ Perq̄ vna dictio dūtarat pulcerrime positiois adiungit nominibus vt perq̄ doctus pbs. perq̄ bonus amicus.

¶ XLVII Alias geminatū locū tenet mō aduerbij

¶ Quid illud. nunqd lepidissime vsurpam⁹ vt in oīoe eadez iterum alias vsurpatū locū optineat modo aduerbij. quale esset si dicat. Qēs homines eodez ferme nati sunt ingenio. alias quidem rideant. alias vero lacrimantur. Omnes item ciues alias boni. alias mali. nunq̄ eisdem sunt moribus.

¶ XLVIII Inire castra

¶ M. Antonius iuit in castra multifariā dicif. M. Antonius castra petiuit. In castra pfectus est. Se ad castra contulit. se in castra recepit. se ad castra perduxit.

¶ XLIX Viginti anos natus

¶ Hic habet viginti annos. qđ veterū p̄suetudine dicif contra pedagogam opinionē. alijsqz rōnibus dicif. Hic vicefimū annuz attigit. agit degit vicefimū etatis annū. Viginti annos natus est. Sed hoc postremū magis oratori conuenit.

¶ L Eloquentia laborare

¶ Cicero laborat eloquentia. C. in eloquētia tps cōsumit. tps in eloquentia cōterit. in eloquētia opam ponit. Dat eloquētie operam. Aetatem in eloquētia consumit. studio incumbit eloquētie. Et alia deduc pro tuo iudicio.

¶ LI Habeo. teneo hanc rem memoria

¶ Habeo hanc rem memoria. non minus v̄sitate dicitur. quaz habeo siue teneo hanc rem memorie. Teneo hanc rem memoria. huius rei memoriam habeo.

¶ LII Voluptas me capit obliuio

¶ Obliniscoz voluptatis vel cuiuscūqz alterius rei. Voluptas me capit obliuio. Et idēz v̄bum cum ceteris iunctū nōibus significat diuersa consimili ordine. vt capit me satietas ciuitatis. id est

capit me hominū odium vel tedium.

C LIII Cōtineo me ruri. vel in vrbe
C Virgili⁹ incolit ciuitatē. hoc ppulchre dicit cū teneo vel etiā cū contineo vbo. vt Vir. rure se cōtinet Virgili⁹ tenet sese in vrbe.

C LIII Præter et præuenisse ostendāt aliquam rem aliam antecellere

C Si quis velit ostentare aliquā rem aliam antecellere. et ultra illam valere. venisse id dicit vel per accusatū h̄posita p̄ter vel cū præablatiuo præposita. vt cesar præter ceteros rebus bellicis pollebat. vel præceteris pollebat.

C LV Zeli⁹ est facilis ingenio vel facillimis moribus natus

C Zeli⁹ habet faciles mores vel facilem naturā. ornatus dicitur Zeli⁹ est leui ingenio nat⁹. vel facillimis natus morib⁹ Scipio natus est tristi ingenio Et de reliquis cōsimiliter.

C LVI Valeo polleo cū ablatiuis
C Valeo et polleo vba et splēdida sunt. et latissime patēt et ablatio iungunt hoc pacto Aureli⁹ Aug. plurimū ingenio valuit Hippocrates ingenij bonitate pollebat Aditridates memoria claruit vt polluit. Ad. Cato in ciuitate plurimū auctoritate pollebat.

C LVII Clareo. possum
C Clareo et possum verba eadē ferme rōne se h̄nt Ego apud domum cesarem multū siue possum siue clareo. ornate et splendide dicitur. apud dñm cesares plurimū mea claret auctoritas Hortensius multū pōt in senatu. ornati⁹ multū hortensij in senatu fcat auctoritas. que potissimū fcat eam opinionem que est apud homines de alicuius viri prestantia. que vulgo et trita consuetudine reputatio nuncupatur.

C LVIII Sum dñō iunctū h̄re f̄t et quodāmodo possidere
C Ceterū id pbellū ē Est mihi apud te fides. i. tu adhibes mihi fidem. qđ est accurat⁹ aduertēdū Nā plerūq; solet sum es est. vbbū dñō iunctū fcare habere. et quodāmodo possidere. vt est mihi pecunia Est cesari magna ptas siue pietas. illud designat me pecuniā habere. hoc h̄re cesares magnā potestātē Cui⁹ p̄stitutois crebra apud p̄sicos et disertos viros obseruatio est.

C LIX Recordor hanc rem. hec res mihi in mentem venit

C Ego recordor hanc rem potius q̄ hui⁹ rei dicit. At idē dicitur huius rei me subit recordatio Nec res mihi in mentē venit id est mihi occurrit. vel mihi succurrit. qđ postremū min⁹ vsitate dicit.

¶ LX Presto antecello aliqui cū actio aliqui cū ablatio

¶ Presto z antecello (que venuste sonāt verba) aliqñ dō aliqñ accusatiuo ppulcre iungunt cū accessiōe ablatiuorū eius rei cuius est prestātia. vt ego presto tibi ingenij acumine Johannes excellit petrū acumine ingenij Equus pstat afello velocitate cursus.

¶ LXI De frequentatiuis vbis loco primitiuorū

¶ Sepe nūero frequentatiua vba que appellant primitiuorū verborum a quib⁹ traxerūt originē. significatiōez retinent. presertim si prima illa asperiora fuerint. vt cōiecto. p conijcio. māso. p maneo imperito pro impero. amplexor. p amplector. Et alia Itm pene innumerabilia si qñ etiā verbi asperitas vlla contingat. quod eruditorum iudicio nunc derelinquimus.

¶ LXII De z dis mutant

¶ De ppositio verbis adiecta persepe p trariā mutat scationez vt precor z deprecor p traria sunt hortor z debortor. Nonnunq̃ idē dis efficit. vt suadeo dissuadeo. q̃uis in hisdem verbis nō nunq̃ auget perpotius q̃ vim cōmutet.

¶ LXIII Ex et de amplificat

¶ Ex z de vehemēter amplificāt. vt exoro. qd ab ex z oro deduc. tum scat ipetro Teren. in andria Gnata det oro vixq̃ id ex oro.

¶ LXIII Suadeo psuadeo. Facio perficio

¶ Sic z suadeo st orator's officiū. qd ē bñdico. atqz psuadeo bñ. dixisse st qz ē orator's finis. i. inpetro atqz obtineo. Unde z crebro nō soluz suadeo. sed etiā psuadeo Sz facio z pficio explorata sunt.

¶ LXV De aduersatiua dictione

¶ Plurimū etiāz sermonē ac orationē exornat aduersatiua dictione quanq̃z indicatiuo iuncta. quod vbiq̃. Ad. Cicero seruauit. alijqz doctissimi. sed huius exemplū sit Quāq̃z te ante hac diligebam. nūc tñ ob singularē virtutē vehemēter admiro. Nam tria sunt que quodam sibi ordine inuicē iungunt. quoz prius ac lenius est diligo. postremū admiro. qd vehemēs ac p̃cipuū z eozus mediū obseruo. qd est venero et colo ex quo obseruantia z reuerentia scat Sz iterū aliud exemplū Quāq̃z mihi sint oīm amicorū iocunde littere. tue tñ iocūdisime fuerūt Sed z pro tamē post q̃uis. raro collocamus vt quanquam mihi añ hac carus eras sed et nunc profecto carissimus es.

¶ LXVI Non solū. sed etiā. verū etiā. verū quoqz

¶ Ad huc illa duo oīez puenistā reddūt sibi inuicē corresponsentia. quoz alterū est nō solum. siue nō modo. siue nō tm. alteruz est sed etiā. vel verū etiā. vel loco etiāz posito quoqz. z aliquibus in

teriectis. quoz oim exempla subnectā **H**ec mihi res nō solū gra-
ta est. sed etiā iocūda. **AD.** Antonius nō modo Ciceronis erat ini-
micus verū etiā hostis patrie. **AD.** Cato nō solū ingenio pollebat. s.
etiā vtute florebat plurimū **A**lexāder nō soluz reliquā vrbe sube-
git. verū quoqz ipsum romanū imperiū cogitabat attingere.

CLXVII Tam et qz

Et sic etiam tam et qz sibi correspondēt. vt tam cara mihi pa-
tria est. qz tibi iocūda vita. sed facile trite hoc intelliges.

CLXIII Ego ipse p egomet

Pro eo aut q ceteri exprimere psuenerē pro noibus adden-
tes vel te. vel met. syllabicas adiectiōes. **Ci.** potius idē efficit hoc
pronoie ipē. ipa. ipm. qd illaz fere adiectiōnū locū optinet. vt ego-
ipē magis. qz egomet. ille ipse. nos ipsi. vt nūquā secus dicēduz sit.

CLXIX De mecum et mecum

Alia est adiectiō pulcra vt mecū ipse cogitasset **E**t hoc vt me-
cum sit vna dictiō **I**tm me cū ipse viceret. cū due sunt dictiōes.

LXX At familiaritatem. conuer-
sationez et similia ornate exprimemus

Sed si tibi dicendū erit. tu mihi familiaris es. ornatiuz dicis.
ego te vtor familiariter. tu mihi amicus es. ego te amico vtor **Tu**
mihi es magister. ornati⁹ ego te vtor magistro **E**go tecū frequen-
ter versor. frequēs mihi tecū psuetudo que sepe cōuersationem fit
Tecū magnā amicitia habeo. magna mihi tecū est amicitia. et ita
alia pmulta. vt sint mihi cū oibus malis viris inimicie **N**ā rec-
tius dixerimus inimicie. plurali numero qz singulari.

LXXI Nihil cum pparatiuis

Sed neutra vox nihil. ac potissimū in pparatiuis noib⁹ tū femi-
ninā reddit orōnez. tū masculinā. vt nihil ē hoc homie meli⁹. fere
idem est. vt nullus hō est hoc hoie melior. nihil hac v̄gine est for-
mosius quasi nulla virgo hac v̄gine est formosior **E**t in ceteris ali-
quando consimiliter.

LXXII Adunus p officio. p similit ptes

Adunus pro officio ornatiissime dicit **H**oc amici mun⁹ id est
amici officiū. fungor boni viri munere. ferme idem est. facio boni
viri officiū **S**ed et ptes plī numero p simile habet scatiōez vt mee
partes sunt. i. officiū meū est. vel pertinet ad me.

LXXIII Caueo cum ablatiuo scat
puideo. cū accusatiuo vito ac fugio

Caueo verbū et si sepe scat puideo vt cautū est lege. p ornate tū
actō iunctū. p vito ac fugio vsurpāt eloquētes viri. vt turpes viri

ingenij cauent mores.

C LXXIII Memini cum actō

C Atqui z memini rectius ac vsitatus iungitur actō q̄z gtō. vt memini platonis sapiāz vir. in buc. Et numeros memini si mente vba tenerē Nec mirū si in his que sunt poti⁹ solute oīonis Vir. maronis afferā testimoniū. quē nō soluz poetā egregie eruditū. s; et rhetorice artis vbiq; obseruantissimū fuisse constat.

C LXXV Venitet. id parū videtur

C Venitet me quicqd fecit notissimū est. sed et parum videtur vsurpant oratores z prestantes doctrina. viri.

C LXXVI Vaco cū dtō attendo

cum ablatiuo vacuum esse significant

C Sed idem psepe verbū varijs cōstructionib⁹ positū haud eā dem retinet scatōis vim. vaco huic rei. est attēdo huic rei Vaco hac re. est hac re sum vacuus Et ornatissimū est. vt boni viri dant operam vt pturbationib⁹ vacent. i. liberi z vacui sunt.

C LXXVII De animaduerto z animaduersio

C Animaduerto. i. fere video z quodamō intelligo Et animaduerto cōstructū cuz actō in pposita idēz sibi vult q; punio. vt pseu-sippus animaduertit in seruū Platonis id est punit platonis seruū Ex quo animaduersio punitionē quādam nonnunq; scat.

C LXXVIII De refero cū dtō z actō mediante ad.

C Atq; itēz refero tibi hāc rē. i. narro tibi hāc rem s; refero ad senatū Reffero ad pplm hāc rez. i. pono hāc rem i. cōsultatōez ppli vellsenat⁹. q; vñ vbi ei⁹ apō historiāz scriptores frequētissim⁹ est.

C LXXIX Dare litteras tibi. vel ad te

C Quid varij quoq; casus eidez vbo sepe cōiuncti. nonne magnam ac lōge diuersaz vim habēt. quale est do bibaculo ad cesarez lras Naz danē bibaculo deferēti. vt cesari reddat ad quē mittunt littere Eas igit legat cesar. bibaculus quidē velut tabellarius deferet Naz qui fert lras. cōsuevit tabellari⁹ appellari Verū ne quid huius nūc ignores. dare litteras scat scribere seu mittere litteras

C LXXX Vnas binas. ternas litteras

p vna duabus. tribusue eplis dicimus

Nec te fugiat q; pro eplā dicim⁹ lras plurali nūcro. nec obstat poetarum consuetudo Et p vna eplā dicimus vnas litteras Nam id nomen vnus. vna. vnū. cuz his que pluraliter solū inflectunt. pluralēz quoq; retinet naturā. vt vne nuptie. vne bine Vna moenia Et (vt ad propositum redeam) pro duabus eplis dicimus binas lras non autē duas Pro trib⁹ epistolis ternas nō aut tres Pro

quatuor q̄ternas Et que deiceps sunt reliqua p̄simili rōne p̄ferē

¶ LXXXI Infinitiuā oratio pro
coniunctiuā perueniſte ponitur

¶ Infinitiuā oratio p̄iūctiuā perq̄ pulcra eſt. vt volo te ad me ſcribere Cupio te athenas p̄ſciſci. z id Teren. Quid facere te in hac re velim. ſcat em̄. quid veli q̄ tu in hac re facias Velim ciues om̄s vnanimēs eſſe id eſt q̄ vnanimēs ſint z cōcordes. Sed hoc tibi ſit p̄cinius. vt nullū ſit ambigui ſermonis diſcrimē Neq̄z em̄ omnino rectū ſit. ſi quis dicat. Volo te me amare. quāuis plerūq̄ id ſuppoſitiōis locū habeat. qđ infinitiuū verbū immediatī p̄ceſſe rit. vt puto pyr̄zum romanos vicere poſſe. id eſt credo q̄ romani poſſunt vicere pyr̄zum Sed id pro virib⁹ caueat orator. Et qđ modo p̄ceptum erat de coniunctiuā atq̄ infinitiuā oratiōe p̄cipue in abſolutis verbis. vel vbi alteri caſui fuerit adiecta p̄poſitio ſeruandum ſit. vt volo te amari a me.

¶ LXXXII Ex vele pro a vel ab

¶ Ex vele p̄poſitiōes p a vel ab. z ſepe z p̄ornate ponunt. vt Audiui ex maioribus noſtris. p a maioribus n̄ris accepi ex patre tuo. vele patre tuo Quero ex te et a te. quod ē te conſulo z te interrogo quod aduerte. et vſui tra de.

¶ LXXXIII De pro loco in z ſcōm

¶ Pro ornate ponit loco in et ſcōm. vt p roſtris. id eſt in roſtris pro tribunali. id eſt in tribunali. et alia. p virib⁹ tuis. i. ſcōm tuas vires. pro tui ingenij bonitate. pro virili tua audatia z ſimilia.

¶ LXXXIII Sub in compositione
aut clam aut diminute ſignificat

¶ Sub compoſita aut claz aut diminute ſignificat vt ſubmouit me p̄meno. id ē clā z occulte. ſub irasco: tibi. qđ eſt paululū irasco:.

¶ LXXXV Adorem gerere. com.
placere obſequi ſignificat

¶ Adorem gerere p̄ ornatū verbū cōplacere ſignificat atq̄ obſequi Vnde moriger a. um. qđ a moroſo. qđ difficilem ſcat Et amoro: moueri qđ inſtitutum ſcat plurimū differt.

¶ LXXXVI Conſequor pro ex primo

¶ Cōſequor p̄ exp̄mo pulcherrimū eſt vt Non poſſuz ego v̄bis cōſequi. i. exp̄mere Litteris p̄ſequi. i. litteras explicare.

¶ LXXXVII Adetuo. timeo. multis caſib⁹ p̄iungunt

¶ Adetuo z timeo v̄ba aliqui multis caſib⁹ adiungunt Adetuit Cicero a. M. Clodio ſibi extremū piculū Timeo mihi abs te mor tem Non nunq̄ abſolute ponunt ſolo orō iuncta. vt Adetuo M̄s

philio **P**hanphili vite timeo Sed hic est potius poeticus vsus.

C LXXXVIII Euado pro fio z efficioz

C Euado pro z efficioz ornatū vsitatūqz est. vt Cicero euasit elo-
quētissimus Aristoteles euasit summ⁹ philosophus, Cesar vero
euasit indyctus impator Et de alijs quoqz similiter.

C LXXXIX Fore futurum esse

C Fore futurā semp habet scātōez. z est idem q futurū esse. **MS.**
C. de oratore tercio li. loquēs de Hortensio. quē quidem confido
omnibus istis laudib⁹ q̄s tua rōne pplexus es excellentiozez fore

C XC Quid inter dimidiū z dimidiatū interest

C Quid inter dimidiū z inter dimidiatū inter sit. nosse p vtile ē.
Cū em̄ dimidiatū sit quasi in ptes duas diuisus. nisi aliqd diuisus
sit. dimidiatū nō potest dici. Dimidiū vero appellat non q ipsum
diuisum sit. sed q ex dimidiato ps altera est Non igit recte dixerit
quis p sentētia. **MS.** Varronis (vt ait. **A.** Silius in noc. ac) di-
midiū libz legi. dimidiā fabulā audiui. s; dimidiatū libz. dimidi-
atam fabulā Nā recte q; dixerit q; dimidiatū ex cā digitū appella-
m⁹. s; alterutrā partē dimidiū Nō ē accurate diligētqz aspiciēdū

C XCI Inter sum z presum quid differunt

C Plurimū aut pducit nobis intelligere q̄ sunt noim differen-
tie ac vborū discrimina Ea quoqz res mirū in modū oīez exorna-
bit. vt si quis nouerit quid differāt presus z inter sum. inter se vba
pulcerrime dicat **MS.** C. publicis negocijs non interfuit solus. sed
presuit quoz illud scāt comitem esse alicui⁹ rei. hoc vero ducem.

C XCII Confiteor. pfiteor. gratulor gaudeo

C Ego nō solum cōfiteor. qd est p vim. sed etiaz profiteor. qd qui-
dem ē spōte Et apud. **MS.** L. Persepe tibi gratulor mihi gaudeo
gaudem⁹ nobis. gratulamur alijs q̄ adepti sunt aliqua bona.

C XCIII Ago. refero. habeo. debeo.

C Et tibi ago gratiā. qd quidem est vbis. refero graciās qd est
re z factis Habeo grām. qd est in animo Debeo graciā. vbi aliq
obligationis vis cernitur.

C XCIII Nec res mihi pducit. dono te hac re

C Optimū est non ignorare noim dīas vt et vberioz et ornatioz
nostra redat oīo Nec res mihi pducit. est idē q mihi res hac vti-
lis est Et qd ceteri plerūqz dicūt. dono tibi hāc rem. pulcri⁹ dicūt
ac splēdidius. dono te hac re. vt miles militari corona donatus est
Sabīnos romani ciuitate donauerūt. qd est ciues fecerūt. qd itez
dicunt sabīnos romani in ciuitatē acceperūt.

C XCV Prepositio que solet adiungi
nomini pulcrius verbo adiungitur

C Interdū vero ppositio q̄ nomini ac casui pponit̄. pulcrius venustiusq; vbum pcesserit in quibusdaz vbis. quale est si qs dicat Eo ad te. vt dicat potius. adeo te. et loquor ad te. poti⁹ alloquor te Cedit de vita. decedit vita. cedit ex hūanis rebus. excedit rebus humanis Et in alijs quibusdam p̄similibus.

C XCVI Adinus aduerbiū

C Adinus aduerbiū quanq̄ sepe fecat non. nōnunq̄ tñ cu3 positivo iunctū cōtrarie fecatōis p̄patiū demonstrat. vt Teren. illud Hedria nemo fuit min⁹ ineptus p̄ prudentior te nemo est min⁹ formosus. i. formosior Et sic de alijs p̄similibus.

C XCVII Quid inter decem annos ⁊ x. ānis interest

C Quoties multos aut dies aut ānos dicimus p actm̄. intelligimus iugē tpis curriculum esse ⁊ fere p̄tinuū. sed p̄blatm̄ significat annorū siue diez interiectio. intermissioq; Quare (vt ait Marcel lus) optātes rectius actō vti debēt siquidē ad scōam fortunā at̄tineat Interest igit̄ ita si quis dixerit Decem annos in re militari versatus sum. an ita. decez ānis dedi operam reb⁹ bellicis.

C XCVIII Cordi est

C Cordi hō etiāz flexibiliter cordi hoīm (vt Priscian⁹ inquit) fecat iocūdu3 di. do. sicut ⁊ frugi Sz satius (mea sentētia) Marcellus opinatus est Dicit em̄ cordi est. i. animo sedet. naz hec res mihi cordi est. i. placet Teren. in an. An tibi he nuptie sunt cordi. Ad. Cicero de p̄fecto oratore flumen alijs vborū volubilitas tibi cordi est Et Lucilius p̄be declarat cum inquit Et quod tibi mag-nopere cordi est. mihi vehemēter displicet.

C XCIX De tantisper

C Tantisper quod quasi est tamdiu. ornate post se deposcit dum quod ferme ē donec. vt illud Teren. in heauton. tantisp̄ meū dici te volo. dū qđ te dignū est facias Ego tantisper magna voluptate afficioz dum apud te viuo.

C C Quid inter dilecto ⁊ oblecto interest

C Tu mihi carus es. ego te amo. tu mihi iocundus es. ego te delecto Sed delecto ⁊ oblecto non simul cōstruuntur. nam dicimus Delectat me hec res. sed oblecto me hac re. delectat socratem vi te integritas Pittacus sese virtute et doctrina oblectabat Ego me oblecto ruri.

C CI Fero hanc rem facile. mo-
deste. moderate equo animo

Fero hanc rem pacienter seu paciēti anio splēdīdus dicitur
 Ego hāc rem facile patior. z modeste fero. z moderate. z equo aio
 Cōtra significātia aduerbia grauitē. acerbē. egre. moleste et ini-
 quo animo **H**ec mihi iocūda res est. hec res placet mihi. et mihi
 molesta est displicet.

C CII De affero z dolet mihi

Affero cōmunissimū vbum est. z quo multis locis vti possu-
 mus vt scōa fortuna affert mihi voluptatē. i. me delectat. aduersa
 fortuna affert mihi dolorem. id est dolet mihi **N**am dicim⁹ et hec
 res mihi dolet. i. doleo hāc rem **S**z redeo vnde digressus suz **L**it-
 tere tue afferūt mihi admirationes. i. efficiūt vt admirer **A**ffers
 testimoniū. i. testificas **E**t ita displicet et vaga bui⁹ **V**bi significatio

C CIII De perinde cū atqz vel ac postposita.

Perinde ornatissime postulat post se ac. vel atqz z totū simul
 perinde ac vel atqz habet eandē vīm quā tanqz vt camillus perin-
 de atqz omniū sapientissim⁹. z cerea perinde ac foret eunuchus. z
 de hac re satis hec dicta sunt hactenus.

C CIII De coeo

Coeo non soluz absolutū est. sed nōnunqz puenisse casum ha-
 bet actm̄ **C**oeo societate tecū **E**t hinc est illud **A.** Selij in noc. ac
 de pythagora. deqz eius p̄sorte. quot quisqz familie pecunieqz ha-
 bebāt in mediū dabant. z coibat̄ societas in sepabilis **S**ed z eodē
 cicero pacto aliquādo est eo vbo vsus.

C CV De mille hoim in singulari numero

Mille hominū singlari numero fcat mille hoies **M**ille mili-
 tum interijt. hoc est mille milites interierūt **M**ille militū vulne-
 ratū est. i. mille vulnerati sunt milites **I**dqz ornatū atqz vsitatus ē

C CVI De Primus

Primus fcat etiā ordinē. quod nomē sequit̄ secundus. terci⁹.
 et deinceps alia eiusdez ordinis noia. tū multotiēs fcat principa-
 lem. vt hic est nostre ciuitat̄ vnus oim primus. per se fcat optimū
 sed id postremū in raro est vsu orator.

C CVII De Interdico

Interdico tibi hac re. z non hanc rem. vt interdico tibi aqua
 et igni **P**linius in suis epistolis Carant regere iure. quib⁹ aqua
 et igni interdictum est.

C CVIII Que noia ormate sincopant

Nūc vero ad reliqua. neqz em̄ inuitus omiseri q̄ que noia ad
 numerum spectāt. in eorū pluribus genitiuis sincopam efficiunt
Idqz tum vsitātū est. tū ad exornandas pertinet orationē vt mille
 b iij

nummū potius q̄ mille nummoz. mille denariū. mille aureuz. et tot milia argentū et ita de reliquis Et in genitiuis oīm noīm secū de declinationis frequēter efficiunt.

¶ CIX Citra centenariū. et post vigenarium minoz numerus maiorem eleganter precedit mediante coniunctione.

¶ Sed prosam scribentes. et solutaz orationē in nominib⁹ solum numerū et mensuraz scantibus. atq; in nūmeroz noib⁹ eam plerumq; seruamus p̄suetudinez et circa centenariū numerus. Si qñ post vigenariū duo numeri cōmemorādi sunt. vt eozū minoz precedat et maior sequat vt hic est vnū et xx. ānos natus Duos et xxx. annos viximus. tres et xl. annos nauigauī. quatuor et quinquagita annozū cōsumpsi etatē Sed vltra centenariū et citra vigenariū tritum ac vulgarē seruam⁹ mores et sermonē Qd̄ aut̄ sicut duo de viginti nōnunq; dicim⁹ et duo de xxx. ita et duo de vigesimo. et duo de trigesimo. manifestū est. sed nō quidē est infrequēti oratoz vsu.

¶ CX Indies et indiem

¶ Quid indies. nōne pulcerrimus sermo est. ac fecit p̄ singulos dies. et quottidie. sed cū quodaz incremēto. vt tua in dies accrescit virtus. indies hoies sapiunt Stultoz hoīm indies accrescit insana Sed cū dicī in diem. est terminus deputatus.

¶ CXI Ut in verbis actōez aut passi o-
nem significantibus varietati studendū

¶ In verbis tam actionē q̄ passionē significātibus. cōsiderare debemus varias vocū inflexiones atq; exitus. et mō his. mō illis vti. p̄ aurium iuditio. vt fuere pro fuerūt Amarunt pro amauerūt videre. p̄ viderūt Nozim. p̄ nouerim Triūpharat pro triūphauerat Et de alijs quoq; eodem modo Sed ne quid fiat cōtra grāmaticę artis p̄ceptiones. ac iura prouidendū est.

¶ CXII De quin

¶ Quin p̄ticula quō increpat. vel exhortat quō itē p̄firmat. et quō interrogat. id satis explanatuz. sed nos ea pulcerrime vtimur cum dicimus Non possum quin gestīa Non possum quin doleam Non possum quin admirer Significat em̄ fere me non posse continere q̄ non doleam Et ita de ceteris p̄similiter.

¶ CXIII De locus est. vel multum aut nihil loci est huic rei.

¶ Quid illud. nonne preclarum est vsu. locus est huic rei. Multum loci est gaudio. plurimū loci est tranquillitati Et Teren. Da uis. Nihil loci est segnitie. Significāt em̄ hec omia vel oportere nos letari. vel tranquillos esse. vel voluptatibus affici. vel nō ne.

gligentes ac segnes esse Et sic in alijs hmōi.

¶ CXIII De magnope et similibus

¶ Nonnunq̃ vero duo noia sine p̃positōe addita vni⁹ aduerbijs vim retinēt vt magnope pro valde Maximope pro plurimū Ma iorem inmodū pro maxime. mirum inmodū pro mirabiliter.

¶ CXV De Imprimis et similibus

¶ Sed ablatiui casus. siue cū p̃mertio p̃positōis. siue sine eo vñ hñt aduerbijs. vt in p̃mis sc̃at em̃ p̃cipue. ac p̃sertim Et id (vt greci dicunt) aduerbiū ip̃m (si ita appellandū est) p̃ornate noibz iungitur. vt imprimis sapiens. in p̃mis eruditus Sed (ne a p̃posito digrediar) paucis interdum pro paucis. multis pro multis Verus becalio loco oportunus illo.

¶ CXVI De gerit cū noie mgratus siue imperij.

¶ Ille etiā modus optimus est. vt si quis dicturus sit quēpiam hoīem aliq̃ hñe mgratus. vel honorē. seu imperiū. vt ex nomine honoris eiusmōi. z gero. geris. vbo pulcerrimā p̃stituatur oronem. hoc pacto Sic est rome p̃sul. rome se cōsulem gerit. ita p̃similiter. impatores se gerit Principē se gerit. pretores se gerit. et alia p̃similiter Ad hos etem viros rerū cura z administratio p̃tinet.

¶ CXVII De interlegendū et similibus

¶ Usitata z perpulcra est sermonis orō vt gerūdior actiuorum p̃posita inter. significet tēp⁹ imp̃fectū indicatiui vel subiunctiui modi. vel alterius. z dñ particula vt inter ambulandū hostes offendī hoc est dñ ambulare Inter legendū videbas. i. dñ legeres Et sic pro varietate p̃sonaz ita exponēdū est vti mō explicauim⁹ Sic seruus in buc. Vir. inter agendū. i. dñ agis Honestā locutio si dicamus. inter coenādū hoc suz locut⁹ id est dñ coenare hoc locut⁹ suz

¶ CXVIII De in. pro. erga. vel contra.

¶ In pro erga z p̃tra pulcerrime sonat actō p̃posita. vt meus in te anim⁹. mea in te beniuolentia Abiqz em̃ sc̃at erga Iuuenalis inuehit in domicianuz Cicero habuit orationez in catilinam Ibi enim contra significat.

¶ CXIX De apprime

¶ Apprime. p̃ valde recte apponit nominibus. quēadmodū de imprimis superius dictū est. vt vir. apprime nobilis res. apprime utilis. Et ita de alijs similibus.

¶ CXX At res apte iungit adiectiuis possessiuis

¶ Res nomē latuz diffusumqz est. sed eo pulcerrime vtimur cū adiectiuis possessiuis noibz z p̃sertim hmōi. vt cuz dicit⁹ Res

bellica.res domestica.res publica.res familiaris.res militaris Et de similibus pariter.

¶ CXXI De prestolor

¶ A aliqua veluti signanda instituas.prestolor verbū plerūq; poete actō iungunt Cicero connectit datiuo.vt quem prestolaris prestolor iohanni.

¶ CXXII Assentior.rīo.impartior tio.

¶ Multa sunt vba quibus p eandem scantiā z passiuā vtimur voce.et actiuā Et (vt omittā pene innumerabilia) Cicero frequēter in his duobus mō actiuā.modō passiuā voces vsurpat Assentior z assentio vbiq; eadem cōstructionis forma Et imptior et impartio In ceteris aut id fit multo rarius.

¶ CXXIII Asu venit

¶ Asu venit ornatissime pro contingit ponitur.

¶ CXXIII Vsurpatio z vsurpare

¶ Vsurpatio z vsurpare non ita intelligi debent sic vt iuriscōsulti vtunt. sed vsurpationē oratores in frequētem vsum nomināt et vsurpare in frequenti vfu habere.

¶ CXXV Deficit cum accusatiuo

¶ Hec res me deficit id est deest mihi hec res et deficit me dies Vita q̄ p̄mū mortalitas deficit Sz deficio hac re.magis poetarū ē

¶ CXXVI Omnis pro omnes

¶ Nunc aut ne ea que p vtilia sunt. z ornatissima omittam? Intelligendū est q̄ que nomina terciē declinatōis. taz ntm q̄ gtm singularē habēt similes.p̄sertim si gtm pluralis in ium exierit. eorū frequēter accusatiuis pluralis in is terminari solet rāo in es vt omnis pro omnes.mortalis p mortales.inanis pro inanes. Si militē (vt ipse quoq; testatur Priscian⁹) in es z in is terminata reperim⁹.vt fortis z fortes partis z partes. pontis et pontes In reliquis rarius id fit. que est poetarū venia.

¶ CXXVII Est postridie

¶ Quedā aduerbia sunt que epistolis maxime congruūt.sicut propediem.qz primū cito.p̄festim.z postridie. quod multi ignari lraz. z grāmāticē artis ex ptes exponūt post tres dies Sed tu (ne eodem ducaris errore) crede postridie significare postero die Et eo pacto. Ad. Cicero accipit. z alij eruditissimi viri.

¶ CXXVIII Primum.deinde.

preterea ad hoc postremum

¶ At si quis multa referre velit.pro prima reponat primum vel primo.vtrūq; enim in vfu est Pro secunda deinde. vel secundo

loco. pro tertia tñ vel preterea. vel tercio loco. pro q̄rto (quod per raro accidit) ad hoc. vel p̄terea v̄l quarto loco In calce. postremo vel postremū. vel demū Sit igit̄ h̄mōi exēplū. tria sunt que mag. nam mihi afferūt voluptatē Primus em̄ q̄ optimū amicus nactus sum. deinde aut̄ q̄ singulares tuā erga me sepe testificaris beniuolentiam. postremū vero q̄ te incolumē intellexi.

C CXXIX De ordine barum conjunctionum enim. autem. vero

C Quā in re id quoqz aduertendū est. q̄ tres inuenim⁹ cōiunctiones recto atqz v̄sitato ordine. que sunt em̄. aut̄. z vero. Sed tu ipse hec omnia ac multo plura facile cognoueris. si Ciceronis scripta. et imprimis eius epl̄as lectitabis.

C CXXX Ad memorie proditum est.

C Ad memorie proditū. sc̄at scriptū est Adulta em̄ talia ornatissime vsurpant varijs cum significatijs. vt memorie tradere. mandare scriptis mandare l̄raz monimētis. quoz ferme oim eadem vis est Sed mandare memorie aliud sibi videtur velle.

C CXXXI Fallit me hac res

C Fallo verbum tritū est apud Ci. Fallit me hec res dicim⁹ fallit teipes. qđ est frustratur z decipit.

C CXXXII Adissum facere

C Adissum facere. i. dimittere. venustū z ornatū est Plaz missaz hanc rem facio. significat dimitto illam rem.

C CXXXIII De ne quidem

C Adhuc z in eadē oīoe due hepticule. ne z quidē pulcherrime sunt. si quis fuerit illis recte vsus Plaz cū ponunt. semp aut aliqd dictū est. aut mēte id p̄cipitur. vt ne audiui quidē. sc̄at em̄ (exēplū causa) non solū non vidi. sed neqz etiā audiui Im̄ aliud exempluz pb̄ie studia Democritus non mō intermittit. sed ne remittit quidem. Remittere nāqz pb̄iam est remiss⁹ pb̄ilosophari.

C CXXXIII De ordine pluriū sine cōiunctiōe

C Sed ea quoqz adhibenda diligētia est q̄ si qñ plura ponim⁹ preserti sine copulatōe (qui articulus est) z si idē videant̄ sc̄are qđ vebemētius sonat magis collocef in calce. vt tua v̄tus laudanda probanda est Nam pb̄are est magis q̄ sit animi iudicio Ad ḡfatus diligere. amare. colere debem⁹ Probatissimos viros oēs homines verent̄. ob seruāt. ad mirant̄ Que turpia. obscena. tetra. se da sunt. ea fugere z aspernari debemus. Virtutis officiū summa laus est Nam habet officiū accessionez actionis Sed in his q̄qz ordo quidem spectandus est Qđ si tria quorum duo partē aliquā

significent terciū sit cōmuniū. id pfecto plerumqz debet in fine collocari nisi se habuerit quodā generis modo. tunc em ecōtrario fit. quod nūc liquido ac pspicue patefecero exēplis. ac prioris qdes exemplum est **O**mnis in adipiscenda v̄tute cura. opera. diligētia ponenda est **E**st em cura solius animi. opera corporis. diligētia vtrumqz p̄plectit **I**tem in repub. plnrīmū industrie. laboris. operis ponendū est **A**micos cōsilio. viribus opa adiunare debem⁹. **A**lterius vero exēpla sunt **N**on sunt p̄se res cōmode expetende dinitie. honores. voluptates **C**ōmodus em generis locuz detinet cuius spēs sunt multe. puta quas mō numerauim⁹ **A**tqz item animalia queqz. homines. leones. equi bonū vident appetere. sed vtcūqz res se habeat. si multa qd pluris est. debet poni in fine. iam ad alia procedemus.

C CXXXV De quisquis. vtut. vbiubi
C Multotiēs geminatio in quibulda; tam v̄bis infinitis q̄ ad uerbis tanti valet quāti id nomē semel. z cūqz. vt quisqz pro quicūqz. quotq̄t. p̄ quotcūqz. quātusquātus p̄ q̄ntuscūqz. q̄lisqualis p̄ qualiscūqz. vtut p̄ vtcūqz. vbiubi p̄ vbiūqz **E**t id adūte diligēter

C CXXXVI Accedit
C Accedit pro addit q̄ v̄litatus est. tam pulcerrimū videri debz vnde z accessio additionem signat vt ad meas miseras mihi accedit dolor. i. additur.

C CXXXVII Confido
C Confido nō sicut quidā arbitratur (nescio quo pacto) cōstruist sed iungit alias dtō. alias ablatiuo casui. z in his potissimū versat que ad animū spectāt. vt cōfido tua virtute. tua humanitate. tuo cōsilio **E**t idem de alijs hmōi

C CXXXVIII Credo pro cōmitto
C Credo quoqz pro cōmitto ornatissimū est. vt credo tibi cōsilia mea. credo tibi grādem pecuniā **E**t sic de alijs.

C CXXXIX Grādis maior vel minor natu
C Grande adiectiuū nomen proli vel etati cōuenit vel pecunie. **P**ecunie exēpla supra posuimus. sed hic grādiōr **N**estore videt̄. i. videtur q̄ nestorem vincat etate et antecedit **N**ic est grādi natu. grādissimus natu. sc̄at longeuū homines. atqz ad modū senes **E**t quia de natu facta mentio est maior natu ornatissime sc̄at seniore sicut minor natu. i. iuniozem.

C CXL De parenthesi
C Insuper haud illepida sit interpositio nonnunq̄ in oīone atqz interiecta parentthesis. vt **P**edisti ad me. (que mea est summa

voluptas) suauissimas lras Om̃s amicos (nisi fallo) plurimū ad
miroꝝ Scire velim ex te. (ea nāqꝫ est amicoꝝ ꝑsuetudo) quid nup
in causa. **AD.** Antonij egeris Et ita demū (re postulāte) nostrarū
huiuscemodi oꝛoꝛez interpositōibus aspgamus.

¶ CXLII Deincrebuit

¶ **H**ec res apud me increbuit. ⁊ fere ꝑcat ad aures peruenit. ⁊
rei noticiam signat.

¶ CXLII Ut nos nescire quid dicemus

¶ **N**escio hanc rem. ignoro. ꝑterit me. fugit me. latet me. huius
rei nescius sum. ignarus sum. hec res sciam meā fugit.

¶ CXLIII Reliquū est pro restat

¶ **H**oc reliquū est. i. hoc restat. ꝑpulcre ⁊ magno cū ornatu idēz
ꝑcat. exēplum est Om̃ia tibi ⁊ natura ⁊ fortuna tribuit. reliquū
est vt bene ⁊ laudabiliter viuas.

¶ CXLIII Vulgo id est vbiqꝫ

¶ **R**umor est vulgo. i. vbiqꝫ Et ꝑmuniter dicit ornatu sermo.

¶ CXLV Accipere ꝑ audire ⁊ cognoscere

¶ **A**ccipere ꝑ audire ⁊ cognoscere peruenisse dicit. vt accepi ru
moribꝫ. quoz est incertꝫ auctor Accepi hoim fama. que certo auc
toꝛe ꝑtinet Accepi nuncijs. i. nūciatōibus qꝫ citius ad me remisit
Accepi lras qꝫ plerūqꝫ ab amicꝫ accipimꝫ Et i alijs ꝑsimilibꝫ locꝫ

¶ CXLVI Hisce. hosce. basce

¶ **P**ro noibꝫ articulis demōstratiuis cōsueuerūt orato
res addere ce. adiectionē in his casibus qui in s definūt euphonie
causa. vt hisce. hosce basce. pro his hos has.

¶ CXLVII De trāslatōe huius ꝑpositōis cum

¶ **S**epe ꝑpositio q ꝑpeni solet ꝑ ꝑponitur etiā si significatio
eadē manet Et in quibꝫdaz dez semp accidit: que sunt mecū tecū
secum. nobiscu. vobistum In quibꝫdā quoqꝫ non semp vt qui
cū. quo cū. quibus cū. te ꝑpter hac etiā. ꝑpter te idem ꝑcant. et sic
quibus cuz. cum quibus Et in his potissimū ea ꝑpositionum trā
slatio fit qꝫ modo enumerauimus.

¶ CXLVIII Clam ꝑpositio potius qꝫ aduerbiū

¶ **C**lam plerūqꝫ ꝑpositio est. ⁊ nōnunqꝫ aduerbiū. sed oratores
ꝑpositōez potiꝫ accipiunt. siue iungat ablatiuo (vt ꝑiscianꝫ sen
tit) siue actō qd opinatꝫ donatꝫ. vt clam me ꝑfectꝫ ē id me nesciēte.

¶ CXLIX Coram ⁊ ꝑpositio ⁊ aduerbiū

¶ **C**orā cū accētū in ꝑma sillaba ꝑpositio est ⁊ quid ꝑcet. nemo est
qui nesciat Cum accētū vero in vltima sillaba aduerbiū pulcerrī
mum est ꝑcans (vt ita dicam) ꝑsentialiter. quo frequētissime viri
docti vtuntꝫ. vt apud **AD.** Ciceronē cupio tecū coram iocari. i. ꝑre

sententialiter Etiam coram tecū loquar.

CL De aduerbijs in i o z u desinentibus

C Multa aduerbia in i exētia. etiā in ipis eplis pulcerrime sūt sed hec impmis ruri vespī. domi. belli Multa itez in o. sero. p̄sul. to. postremo. falso. merito. p̄cario Cetera vero in eodē exitu desinētia baud in frequēti sunt vsu oratorū In u vero nō multa sunt. diu cuius scātō manifesta est Interdiu. qđ est quasi infra medijs diei tps Et noctu p nocte. qđ magis nomē ē Unde diu noctuqz dicim⁹.

CLI Nullus pro non

C Nullus a. vm. nōnumqz pro non. p̄sertim suz es est. verbo adiuncto. vt nullus sum id est interij. respub. nullus est quasi nō est et extincta est Idqz ornatissimū fuerit.

CLII Presto sum id est adsum vel appareo

C Presto suz scāt adsum. z fere appareo z sic idē adūbiuz eiusoē verbi mod⁹ oibus ac tpi⁹ puenisse p̄nectit in eadē qua mō posui m⁹ scātia. vt presto mihi fuit seru⁹ tu⁹ vrbē ingrediēti id ē affuit.

CLIII Licet mihi bono viro esse vel bonū virū

C Licet mihi bonū virū esse. z licet mihi bono viro esse. vtrūqz latine atqz v̄itate dicit. sed id posterius magis oratorū est.

CLIII Perpetuū z imperpetuū aduerbia

C Perpetuo et imperpetuū adūbia p eodem ponuntur. et eis frequenter vtimur.

CLV Deuincio pro obligo

C Deuincio d̄bū tū pulcerrimū est. tū p̄cipue eplis zgruit scāt et deuincio obligo. z deuincius obligat⁹. sicut z sepe obnoxius. qđ non solū trito more scāt qđ notū est. sed etiā deuinctū.

CLVI Collocare apud aliquē beneficiū

C Collocare apud aliquē beneficiū. est alicui beneficiū facere. vt apud gratos viros beneficium collocaſti.

CLVII Gratifico

C Gratifico tibi banc rem. p̄clare vsurpat pro gratū facio

CLVIII De indulgeo z ignosco

C Indulgeo sane d̄bū est aptissimū. z splēdidi ornat⁹. qđ et d̄o iūgit. z ferme scāt do operaz atqz ita exponit. vt hic nimio somno indulget. i. nimis dormit Et de alijs cōsimili pacto Indulgere q̄si cōcedere. ē d̄bum luxriosaz quandaz designās clemētiaz Et indulgentez parentē appellam⁹. leniori erga liberos igenio. q̄re z ab ignosco plurimū differt Est em̄ ignosco parco. i. do veniā. siue excusatum habeo ignosco tibi. si qđ (exēpliū cā) admiser⁹ sceleris. indulgeo vero. vt agere impune queas Quorū verborū discrimen diligētissime p̄siderādū est

¶ CLIX Tantus. quantus

¶ **T**antus a. viii. z quātus eodem mō se hñt in oñone vt raro alterū absqz altero ponat. vt cōcio hec tanta est quāta ante hac vnq̃ fuit. tribuis mihi tantū quātū nec agnosco nec posulo tm̃ in te est doctrine quantū in doctissimo solet esse viro.

¶ CLX Talis. qualis

¶ **T**alis z qualis alteruz creberrime ponit raro vtrūqz. vt talē solem⁹ sentire bonū viz. z sub intelligim⁹ qualē diximus Et cōtra Orator est illustris q̃lis alter nullus repiat Aerū hac de his sat.

¶ CLXI Vel pro etiam

¶ **V**el pro etiam particula in multis locis rectissime cōgruit. vt Hannibal fuit impator vel omniū primus. tua eximia virtus vt te amem vel maxime impellit.

¶ CLXII Versor

¶ **V**ersor verbū in frequētissimo est vsu vetez ac disertoz hoim perdiffusaqz ē eius vbi significātia Ac deniqz varijs pōt rōnib⁹ exponi. vt ego versor in lraz studio. i. do epam lraz studio Vir⁹ circa difficile versat. i. ṽtus in difficili consistit. versamur in tenebris. i. fere sum⁹ ac viuimus. z quasi stamus in tenebris Et (qđ est exēplis supiorib⁹ declaratuz) duos sibi plerūqz ac frequētius casus postulat Nam aut actō. pposita circa. aut ablatiuo in pcedente Quoniam ante fundum versari Ad portam verlabatur. perraro dicta sunt. Sed quē admodū ceteris rebus oib⁹ itaqz. huic sum maadhibenda est diligentia.

¶ CLXIII Enimvero. sināt

¶ **N**onnunq̃ due pticule ornatissime iungunt quaz eadem sit vtriusqz scātō vt enimvero Nam p explēda snia altera duntaxat sufficere poterat Et similiter sināt cā cōplende sentētie eo aut in loco particula nullā oīno vim habet Sin em̃ per se scāt sed si.

¶ CLXIII Quoad

¶ **Q**uoad pro quousqz. z pro qñ. nō minus ornate ponit q̃ lati. ne. vt volo in vrbe esse quoad redeas Ita in plerisqz locis cōsimiliter accipi potest.

¶ CLXV Suscipere

¶ **S**uscipere nō soluz (qđ trit⁹ vulgatusqz vsus habet) scāt qđ est sup se accipere. z quodāmodo adducere aliquid sed etiaz peror. nate positū in eplis p̃mendatū h̃re. vt Suscipit Ciceronē cesar in suis rebus aduersis Que vtiqz postremo scatio baudquaqz (si quis inspiciat accuratius) a priore illa aliena est.

¶ CLXVI Positiuo adiuncta negatio
cōtrarij positiui plerumq3 vim tenet

¶ Optima quoq3 rō est. vt positiuo cui piaz adiuncta negatio cōtrarij positiui vim ac scātōez teneat. sed non ita plene. tñ z accurate illā expleat Cuius rei exēpla subiiciam. **¶** Sic vir est haud improbus. scāt em̄ fere hūc boiem probū potiusq3 improbū esse habendum Et phs haut ignobilis **¶** Histrio nō illepid⁹. miles nō instrenuus ciuis haud malus **¶** Naz in his eorūq3 similib⁹ rectius atq3 vsitatus dicif. qñ vis laudis cuiusdam est sed quasi diminute et quasi defraudate laudis.

¶ CLXVII Peto hanc rem a te

¶ Grammatici dicūt **¶** Peto te pro hac re a te. ornatius nec minus latine dici queat. peto hanc rem a te Et id plurimū Cicero in eplis consueuit.

¶ CLXVIII Conficioz pro pereō

¶ Conficioz passiuā voce crebro vsitatū est. p eo fere qđ est pereō vt cōfectus sum. i. cōsumptus vt vir inops ac miser fame. frigore. dolore cōficatur Et hic annis etate estu cōficif. ac merore. senio labore cōfectus Et de alijs sic per multis.

¶ CLXIX Ablatiui tum participioz. tñ alioz perueniunt reddunt orationem

¶ Ablatiui casus nō pticipioz soluz. veterū etiā noim alioz in orōne p cōinne ponunt. p̄serti si q fuerit scātō tpis Et de pticipijs quidē manifestū est vt regnāte octauiano cesare. parta ē vniūso orbi par. quasi qua tēpestare regnabat **¶** Octauian⁹ cesar. z aliud dyoniso syracusis tyrānidem gerēte grauissima in sicilia bella gesta sunt. i. in quo tpe siracusanoz **¶** Dyoni. tyrān⁹ erat. sed eodē quoq3 mō alia qdam se bñt noia. maxime si dignitatū z honoz extiterint vt Cor. z galba edilib⁹ currulib⁹ acte i theatro fabule. sunt qdā ad dūt participiū exñtib⁹. s; nos phibem⁹. qđ ad venustatē orōnis non ptinet addi oportere Item scipione consule pene deuicti sunt Scipione impatore enersa ē numātia Et reliqua eiusmodi piter.

¶ CLXX Degtis cū possessiuis pnoib⁹

¶ Licet etiam tam grammatice q3 oratorie gtōs quorūcunq3 casu alium cū possessiuis quocūq3 casu. platis p iungere. qđ et **¶** Priscia tradit. vt mea causa venit z ceteroz amicoz venit **¶** Adēu agrum et **¶** Ad. Anthoniū postulauere tuo amico z fris gratificare. tuū impatorē sectare. z cōmilitanē z te o noster ac fratris amic⁹. sua ille cōfidit z ciuiū prudentia. atq3 ita figurat p̄structio in omnib⁹ possessiuis. hinc Teren. illud **¶** Adēo p̄sidio atz hospitis.

¶ CLXXI De ntō possessiuo cū gtō possessoris

¶ Idqz penitus inspiciendū sit. qñqz etiā discretionis seu abū-
dantie cuiusdā causa solet addi cū gtō possessoris z ntūs possessi-
uū vt suus est C. cesaris mos. i. ei⁹ et nō alteri⁹ Suus titij fili⁹ heres
testamēto pstitutus est Suus (vt ipe quoqz Prisci. exponit) ad
discretōez eius ptinet qui scōm leges suus nō est. id est sub potesta-
te patris legitimi nō est Suus aut p vniuscuiusqz p̄rio accipitur
qđ ipsum apud viros eloquentissimos frequēs est.

¶ CLXXII Quid distant die quarto z die quarta

¶ Die quarta (vt nonius. marcellus etiā testis est) z die quarto
non idēz significāt. sed masculino genere preteritū tps designatur.
feminino futurū qđ vetustissimi tñ aliter ptulerūt. vt sic die q̄rto p
eo est. qđ aliter nudi⁹ quart⁹ dicūt nudi⁹ t̄rci⁹. z itidē de alijs.

¶ CLXXIII Quid interest inter tua causa. z tui cā feci

¶ Tua causa feci. z tui causa feci. ne p̄ter veterē z doctorū p̄suetu-
dinem aliquid efficiam⁹ inter sese haud mediocriter discernūtur
Nam tui causa dicim⁹. si quid ei ad quē sermonē vertim⁹ p̄stiteri-
mus. vt tui causa ad Anthonij castra pfectus. qđ est tuē di tui grā
Sed tua causa cū tua (vt ita dixerim) p̄templatiōe aliquid alteri
p̄stiterimus. vt tua causa fratris tui causam egi.

¶ CLXXIII De differentia inter genitiuos p̄mitiuū et possessiuū

¶ Et quia aliquid de his que ad possessiōez spectāt locuti sum⁹.
haud absre puenit differētiāz illā p̄ferre in mediū. que inter gtōs
p̄mitiuū est z possessiuū. vt mei. sui. nrī. z vrī. Quā tandē pulcher-
rime. priscia. exponit. vox nāqz est eadez at vis ipsa lōge diuersa cū
gtūs p̄mitiuū simplicē hcat possessiōē. possessiuū vero duplicēz. vt
mei amic⁹. i. meus amicus Sz mei filij amicus duplicē possessio-
nem p̄tinet. alterā meaz in filio. alterā filij in amico. qđ eo subieci-
mus. ne cū ornatū requirim⁹ v̄boz vim ignoremus ipsaz. atqz in
errorez quēpiāz ignorāci incidam⁹ Sz nūc institutū psequimur.

¶ CLXXV In mentem venit

¶ Nec res mihi i mentē venit dicūt Et cū gtō. huius rei mihi in
mentē venit. nec mihi cure est. an p̄ntō gtūs positus est Atrūqz
vero nō solus poete. sed etiā. Ad. C. v. surpauit.

¶ CLXXVI De tempoz cōmutatione

¶ Oratores (sicut z poete) p̄sepe p̄sentibus tpibus vtunt p̄ pre-
teritis. nōnunqz z pro futuris. verū id quidez multo rarius Sed
contra haud crebro fit. nisi forte inquā verbum qđ futuri tēporis
est preteriti loco. vel presentis accipiamus Sed multa que super

bis, ici pñt. in aliud quoqz temporis seruamus.

CLXXVII Similis gto. z plenus dtō

C Similis z plenus noia (quorū prius dtō iungit. posterio etia ablatino) oratores vt plurimū ac fere semp gto iungūt vt similis tuoz maiorū Dignitatis z officio es plen⁹. Nonnunqz vero sed perraro pferuntur cum supioribus casibus.

CLXXVIII At impatiuis subiūctiua vba iūgunt

C Sepe nūero etiā maioris scantie causa. vel ornatissime impatiuis subiūctiua vba iungunt qđ Cicero sepe efficere solebat quale est illud Cura vt vir sis Et alio loco scribens ad filium Effice et labora vt excellas.

CLXXIX Decurritur Coenatur Prandetur

C Decurritur spaciū Coenatur lucius Prandetur turtur. con similiaqz pulcherrime dicuntur.

CLXXX At transitina vba absolute pferūtur

C Atqz vt absoluta interdū vba obliqs casib⁹ iūgunt. ita trāsitina quoqz licet nōnunqz nō soluz. p grāmaticoz more sed etiā pro oratorū p̄suetudine absolute pferre. p̄sertim vero si qua sui passio cum actione ipsa scatur Qualia illa sunt lugeo. rideo. metuo. q̄ cuz transitina sunt nūc absolute pferuntur.

CLXXXI De terminatis in bundus

C Que inbund⁹ exeūt noia. nō taz similitudinē scāt (qđ pleriqz arbitrant⁹) qz abundantia quā dā potius ac vehemētius. vt glia bundus. nō tā gloriātī filis qz abunde sese vehemēterqz efferens quā opinionē eloquētū atz eruditissimozū hoim vbiqz testimonijs p̄probatā tu quoqz firmiter amplectere Nam (vt alios omitam) A. Gellius auctor. pbatissim⁹ ex sententia quoqz doctissimi Apollinaris letabūdus dicit qui abūde letus est Errabūdus q longo atz abundāti errore est Et tu quoqz eisdez vtere noibus.

CLXXXII De fretus

C Fretus ta. tum. in certe originis ablatiuo iunctuz pulcherrium est. scāt fere confisum atz inunitū vt vestra humanitate fretus. vestra sapia non mea vtute fretus.

CLXXXIII Certiorem facere

C Certiōrē facere vsi. ate atz frequēter in eplis vsurpat Nam facio te de hac re certiōrē id est tibi significo hāc rem. z sepiissime velim vt me de tua valitudine facias certiorem.

CLXXXIII De habeo

C Habeo varia cōstructiōe figuratū plurimū ornat⁹ habet. vt bene hec res se habet. qđ est fere (vt ita dicā) Stat bene hec res et

ita bene habeo me. Et cū pticipijs vt bñ me habens Redeo rure
et strarium aduerbiū sñr ei verbo iungitur qđ est male

CLXXXV De participijs futuri temporis

C Participia sepe numero futuri tps ornatissime vsurpant vt
scriptur sñ ad sciپیذ litteras qđ ē vere debeo scribere. Et aliđ Tu
ad aedes cras iturus es. quasi ire debes Cicero est athenas pro-
fecturus. i. debet athenas pficisci Plautus in ciprum traiectur
est. fere est. nauigare debet in ciprum qđ id circa ita exposuimus.
quoniam is ppe nūigare id est trāsmittere. is soluere cū locū feat
vnde pficiscimur. is demū traicere dicit. qđ eundez designat qui
rate vehitur. vt Cicero soluit athenis z in asiaz traiecit Verū ad
propositū redeundū est illa igitur pticipia que a vbis manāt pas-
siuis. z passive quoqz exponi debēt. vt cuius insons anim⁹ est mul-
ctandus nō est id est mulctari z puniri non debet Sontes accusan-
di sunt id est accusari debent Vir flagitiosus est trudend⁹ in car-
cerem id est cōsciendus in vincula. z alia Reliqua exponantur vt
supra dixim⁹ Nec tñ negauerim quin eorūdem pticipioruz alia qz
ratio sit. sed ea nos modo psequimur impresentiarū. que venust⁹
eloquium reddant.

CLXXXVI De Repeto

C Quid repeto nōne per pulcre ponit. si quid ei accesserit. neqz
actūs solus casus. sed etiā ablatiuus. vt repeto hāc rem memoria
qđ non teneo memoria feat. vt p multi existimant sed poti⁹ memo-
ria voluo. et reminisco. et quasi obliuioni traditū rursū inuesti-
go memoria. hoc nos vti verbo ornatissime poterimus qm eodez
et veteres eloquētissimi frequēter vsi sunt Hinc illud de oratore
Cice. lib. Cogitāti mibi. ac memoria vetera repetēti Et African⁹
a Pleni⁹ accusat⁹ tribuno plebis. q ab Anthiochio pecuniā ac-
cepisset. cōmodissime eo verbo vsus est Ad memoria (inquit) quiri-
tes repeto hūc diem hodiernū esse. quo hannibalē penū inimicis-
simū huic imperio vici in africa. z ppetuaz pacem vobis ac vic-
toriam peperī inseparabilem. verū captus in genti voluptate longi⁹
in african verbis referendis progressus sum. quāobrem ad nrm
institutuz referat se oratio.

CLXXXVII Pro mori diē obire. oppetere z similia
provinere aut vitā agere. degere etatē z similia ornate dicim⁹

C Optimū factū fuerit ne eisdez aut modis oīs aut vbis vta-
mur. et (qđ initio diximus) varia plurimū probat oō Et si veluti
quibusdā flosculis aspgitur. vt pro mori diē obire mortem oppete-
re. aiam expirare. vita decedere. aiam efflari. vita defungi. rebus

humanis excedere. ex vita migrare. res deferere humanas exire
de vita mortem obire. extremum claudere diem. interire. occide-
re. 2 similiaq3 Et item p viuere vitā agere. degere etatē.

¶ CLXXXVIII Et ludo ludum. sic 2
vivo vitam dicimus et consimilia

¶ Et (vt singulatim cuncta cōplectar) illud hoc loco animauer-
tendum sit. q̄ sicut sepe dicimus ludo ludum. pugno pugnam. ser-
uio seruitutem. doleo dolorem. et filia. ita interdū vivo vitā. viuo-
miserā seu felicē vitā. vt quis dixerit. qui expeditā fuerit virtutē cō-
secuti. hi viuēt beatā 2 mortales vitā. 2 qui preclarū certamen
certauerit. amplissimis donabit muneribus. Et qđ de varijs dici-
mus oīois modis. id ipsuz de singulis ptib⁹ itelligendū sit. vt pro
oro rogo. pcor obsecro. p quasi. pene ferme reliqua tu ipse coniecta

¶ CLXXXIX Id genus

¶ Id gen⁹ p eius generis (qđ fere simile nomē exprimit) pulcre 2
vitate dicif. vt multa sunt id genus monstra De multis id gen⁹
rebus locutus est. qđ est similibus Et ita in alijs.

¶ CXC Ex sententia

¶ Ex sententia quasi scđm voluntatē et pspe. vt Bestia res est ex
sententia. qđ est. put optabam⁹. 2 tibi id euenit ex sentētia. 2 multis.
in locis consimiliter.

¶ CXCI Inferre

¶ Inferre iniuriā. quasi iniuriā facere. manus inferre alicui est
aliquē pulsare. impetū in quēpiāz facere. est quēpiāz cum impetu 2
quasi vi adire 2 irrumpere.

¶ CXCV Dare veniam

¶ Dare veniā pulcherrimū est ignoscere. 2 licentia 2 cedere Ab
initio etatis habui te amicū. amicitia mihi tecū est a teneris an-
nis. a puulo. a primis etatis tpibus. a teneris (vt greci dicūt) vn-
guiculis. ab in cunabilis ipis 2 huiusmodi Iuuenilis etas pulcer-
rime adolescentiam significat.

¶ CXCVI Ferire fedus

¶ Ferire fedus optime atq3 optimis causis ex ferialiū cōsuetudi-
ne. fecit fedus componere. vt persepe ictū seu pcussum fedus. est cō-
stitutum 2 cōpositum.

¶ CXCVII Est mihi nomen Scipioni

¶ Est mihi nomen Scipio perornate dicitur. ac pulcherrime
apud plerosq3 indatiuo vt nomen Africano fuit. ari pago troia-
no nomen est Et sic de reliquis dtō casu pusitate ac pulcherrime di-
cif. q̄ eadē 2 alijs quoq3 modis dicunt. sed frequēt⁹ modos supe-
riores apđ eloquētissimos et doctissimos viros inuenies.

¶ CXCV Aiunt. fertur. dicitur

¶ Cum tritū verbū volum⁹ oñdere. z qđ in ore ppli est vel imper sonali ferf. vel psonali verbo aiūt z nōnunq̄ dicit̄ Et eis singulis vt pponim⁹. z raro ita. sed interdū. qđ exēpla hmoi sunt Nam firenas (vt aiūt) surda debem⁹ aure transire Et item nam ita ferf vt nūsq̄ tuta sit fides Item haud turpe est (vt dicit̄) tumultuantē de gradu deijci.

¶ CXCVI Mediā sup noctem

¶ Nōnunq̄ ita dicit̄ noctem sup mediaz vigilam⁹. qđ est vltra mediam noctē vigilam⁹ Idqz z seruius ipe testat̄ z quorūdam veterum cōprobat auctoritas.

¶ CXCVII Tendo

¶ Cōtra sermonē tuū tendo. i. rñdeo tibi. sic z tendo ptra iter. i. tibi occurro. sed hoc haud in frequēti vsu oratorū inuenies.

¶ CXCVIII Macte

¶ Macte. magis aucte. et est glorie et laudis sermo z plerumqz ablatiuo iūgitur. vt macte vtute esto. idqz z poete vsurpāt. z scriptores historiārū. z demū oratores ipi qui sermo (vt multi erudisti mi tradūt) a sacris deductus est.

¶ CXCI Ad explicandū locū siue genus gentile ac partium effingimus

¶ Quotiēs alicu⁹ explicaturi sum⁹ siue genus siue locū. gentile ac patriū nomē effingimus. qđ qui secus effecerit. fortasse latine locutus sit. sed ille pīde atz penitus in decore. vt qui fuerit asyracus oriundus. nō de syraculis dicendus. sed syracusan⁹. nō de atbenis. sed atbeniēsis. z sic de alijs atz in generib⁹ ac familijs nos nō de cū ablatiuo vtimur (vt multi) sed inde nomen efficimus vt non de scauris. sed scaurus. nō item de grecis. sed grec⁹. nō de catulis sed catulus. non de datis sed dat⁹. quoniāquidē ad rem id merito afferendū sit. qđ Pli. ipse aiebat. qđ deriuatōes non habent firmas regulas. s̄ exēūt termināturqz vti ipsis. auto placz sic a thau ro. reum. z rinū dicim⁹. z quos nos romanos dī. dicunt greci romeos. quos nos carthaginenf. illi carthidoneos vocāt sed in ensis us. atqz ias. si ad loca ptinent frequētōres terminatōes sunt. vt Albanensis Veronēsis Clasinus Tarētinus zc. Alij quoqz sunt eorundē noim exitus. sed bi frequētiori vsu celebrant. qđ idēz z in quibusdā alijs fit. que neqz a generis noib⁹ fluxere. neqz loci vlli⁹ vt Teren. cremes Pla. giges So. gorgias. que oia a proprijs pfecta sunt. atz originem traxere. sed que alia hac de re dici possint tuiple. cogitatione complectere.

CC Conoz

¶ Conoz hanc rem, optime ac puenisse dicim⁹ presertim si difficilior sit ⁊ ardua, quo pacto C. sepe utebatur, vt de perfecto oratore, magnū opus ⁊ arduū brute conamur.

CCI Studeo

¶ Et studeo si quid studiosius effecturi sumus etia⁹ actō pulcerrime iungitur.

CCII Desidero

¶ Desidero verbū pulcerrime positū est Nam cum desiderius sit absentium rerum, persepe dicim⁹, desidero amorem tuū, quasi tu non me amas, Desidero tuam prudentiam, quasi sis insipiens Et item de alijs.

CCIII Complector

¶ Complector per diffusum est at⁹ ornatū verbū presertim vero aliquibus adiectis hac rōne, vt te amore at⁹ beniuolētia ꝑplector pro te amo Cogitatione cōplector, qđ est cogito

CCIII De gerundijs

¶ Illud ignorandū nō est, qđ gerūdijs modus ab omī verbo si mili ꝑcreat, si qñ nobis foret eo opus, vt cātando rumpit anguis, i. dū cantat vt ait seruus Et alio in hac actiue dictū est Cantando illum, i. dū canis Id efficere atq⁹ vsurpare oratores queunt.

CCV Quarto pretor. ⁊ quartū pretor.

¶ Putāt nonnulli nihil interesse, si quis dixerit quarto pretor et quartū pretor, ⁊ sic de alijs Sed magna est certe differentia, vt AD, Varro testis est Nam quarto pretor locū fecit, ⁊ tres antefactos, quartū vero designat tps Caue igitur diligenter ne ꝑperam hisce vtaris rōnibus, ne qđ cōtra veterū atq⁹ eloquentiū more⁹ consuetudinēq⁹ faciamus, quare terciū consul, ac tercio consul nō idem significāt.

CCVI Ruri esse

¶ Sed ne plura iam sequar (nam infinita pene eiusmodi ꝑcipi pñt) id tene memoria, qđ nō rure esse, sed ruri esse dicimus, qđ cu⁹ festus pompeius affirmat, tñ Teren. cōprobat At em̄ ruri se cōtinebat, quāobrem si qua reliqua sunt, paucis expediam⁹ Nam cū pro conficiendis eplis hoc potissimū attigerim⁹ si salutatis formulam ac regulā iduū nonarūq⁹ obseruatōem patefecerim, iure huic paruo instituto finē ac modū statuerim.

CCVII Vale Salue

¶ Vale igit ac salue ꝑba ꝑ AD, Varronis, ⁊ oīm doctissimorū

viroz sententia idem significare vident. quibus nos alias in salutando. alias in execrando vtimur Ex quo Teren. illud est. valeant qui inter nos dissidiū volunt ac cupiūt. mortuis quoq; z qui mortaliū vita decesserunt. quibus nullā huiusce lucis optare salutem possumus. nōnunq; valedicimus Et veteres quondā eisdem idē vbi pro more dicebāt. quasi nihil amplius viventibus sibi cū mortuis futurū esset. z imppetuū iam ab eozū aspectu discederēt Nam neq; valēt illi. neq; salui esse pnt Ob eandēq; rem addūt nōnulli bene. feliciterq; aduerbia aut si qua alia sunt huiusmōi scātie verū tamen in eplis ipsis vale in fine dicere cōsueuim⁹ absq; vlla aduerbij accessiōe pinde ac amicis vite salutē ac felicitatē exoptem⁹. quid igit vale sibi querat. quoue illo pacto vtendū sit. nosti.

CCVIII Dico tibi salutē. iubeo te saluere

Pro salute aut plerūq; nos dicimus salutes dico Et si quem salutare cupimus. dīo casu aptissime apposuerim⁹. vt Vale. et cessari dic salutē Alia quoq; erit salutandi rō. vt iube Scipionē saluere. qd est Scipionē saluta Nam ille modus vim quādam desiderij p̄tinet z p̄ atiquoz more z p̄suetudine infinitur⁹ mod⁹ in aliū trāsmutat vt iubeo te saluere. i. salue iubeo te gaudere p̄ gaude.

CCIX Adeo noīe vel meis v̄bis. pro mea ex pte

Qd vero alij ex mea parte dicunt. multo quidem ornatius dicitur. vel meo nomine. vel meis verbis.

CCX De Kalendis nonis z idibus

Quottam aut cuiuscūq; mensis diez velimus intelligere. kalendis. nonis idibusue notam⁹ Neq; quid illi sibi velint. nūc explicare cōsiliū est. sed quo pacto dicamus singloz mēsiū diez. z quō ab eis nominatōez suscipāt. quāobrem intelligēdum est in primis. primū cuiuscūq; mensis diem kalendaz appellatōe vocari. secūdū quas nonaz diez cōstituit Et in alijs quidē mensibus. vj. luce. Martio maio iulio octobri. in alijs aut. v. Januario februario aprili iunio augusto septembri nouembri decēbri Atq; omnes hi diez qui inter kalēdas z nonas intercesserint. nonaz cognōtatione censent vbi z numez meminerim⁹ ac nonas ipsas. z ille ablatiuo cōstruunt. be actō. sed internumerandū. z p̄postero vtēmur ordine. z nonaz diez p̄numerabūmus. ac nonis aractis proximos octo diez Idq; in quolibet mense iduū similiter cognōtatione significabim⁹. sed pari ratione. tū ordinis. tū annueratōis Reliquos vero eius mensis (quotquot superfuerint) diez kalendaz appellatōe notabim⁹. q futuri ac proximi sunt mēsis. neq; ordinis neq; numeratōis rōe immutat At id omne exemplo illustranduz

est Sitq; Martius nobis exēplo. cuius curriculū vno ac trigessi-
mo die ꝑficiť. ꝑma itaq; dies erūt kalēde martij Scđa vj. nonas
Tercia quinto nonas quarta iij. no. quinta iij. no. Sexta nō dicit
secūdo nonas. sed pridie nonas z ita de idib⁹ atq; kalend⁹ Septia
dies none erūt martij Octaua octauo idus mar. Nona vij. idus
mar. x. sexto idus mar. xi. quinto idus xij. q̄rto idus xiiij. tercio id⁹
xiiij. pridie idus. xv. idus erūt martij xvj. xvij. kalendis Aprilis.
qm̄ is mensis primū sequit⁹ xvij. xvj. kalendis aprilis xviii. xv. kalē
das aprilis xix. xiiij. kalendas xx. xiiij. kalēdas xxi. xij. kalēdas xxij.
xi. kalendas xxiiij. x. kalendas xxiiij. ix. kalēdas xxv. octauo kalēdas
xxvj. vij. kalēdas xxvij. sexto kalendas xxviii. quinto kalendas xxix.
quarto kalēdas xxx. tercio kalendas xxxi. z nouissima pridie kalen
das Aprilis In ceteris omnibus eadez seruāda est ratio dierum
Dierum autē numerus haud te lateat. qui in promptu est oib⁹.

C CCXI Pridie kalendis. pridie nonas. pridie idus
Pridie autē kalēdas. pridie nonas. pridie idus. z scāt q̄ vetu
tissimi dicebant die pristini pro adūbio. qđ significat die pristino
Et sic puenusto more die crastini. z die quinti. z die quinto simili
pro aduerbio. Verū nos priscam nimis z horridiores vetustatem
vbique fugere ac vitare debem⁹ ac bene z preclare cesar precipere
solebat. tanq̄ scopolus sic fugiēdum esse in auditū atq; insolēs ver
bum. Pro gtis autē mensium rectius possessiua nomina finge
rimus. vt pro kalendis Martij venustius dixerimus kalendas
Martias z ita Apriles maias iunias iulias ac quintiles Augus
tas seu fertiles. septembrias. z ita ianuarias Februarias. q̄ autē
in kalendis. nonis. idibusq; ablatiuo casu iungim⁹. idem possum⁹
in actiū trāsferre. z ad ꝑponere. sed id scāt tēpus fere diuturnum.
vt ad x. kalendas Feruarij dedisti ad meli⁹as Ego vero ad octauū
idus ianuarias ad te scripseras Habet enim vim temporis vehe
mentiozem hoc posterius.

C Operis peroratio
Ne igit⁹ plura scribā. hec mihi sese imp̄sentia⁹ obtulerūt que
annotatu digniora visa sunt. queq; tibi multo plus fortasse condu
cent q̄ eorū ꝑceptōes qui easdē et eplis z orōnibus tribuūt ꝑtes
quorū penit⁹ eripiēdus est error atq; ita sentiendū vt in lris ipsis
ad te continue delucideq; perscribamus. ac nostram sententiam
atq; mentem q̄ cōmodissime aperiāmus Nō cum hec diligēter
tenueris. ex infinito pene harum rerum numero. alia quedāz non
minis fortasse vtilia. sed multo grauiora subnectas. quāobrem vt

facis) cupidoissime studia litterarum cōplectere, atq; ea que in di-
es assequeris ad exercitationem accomoda. Vale.

C Augustini Dati Senensis oratoris
primarij Hagiogicus libellus in elo-
cutionis precepta Explicitus est.
Impressum Vienne p iohannē win-
terburg. anno domini 1499

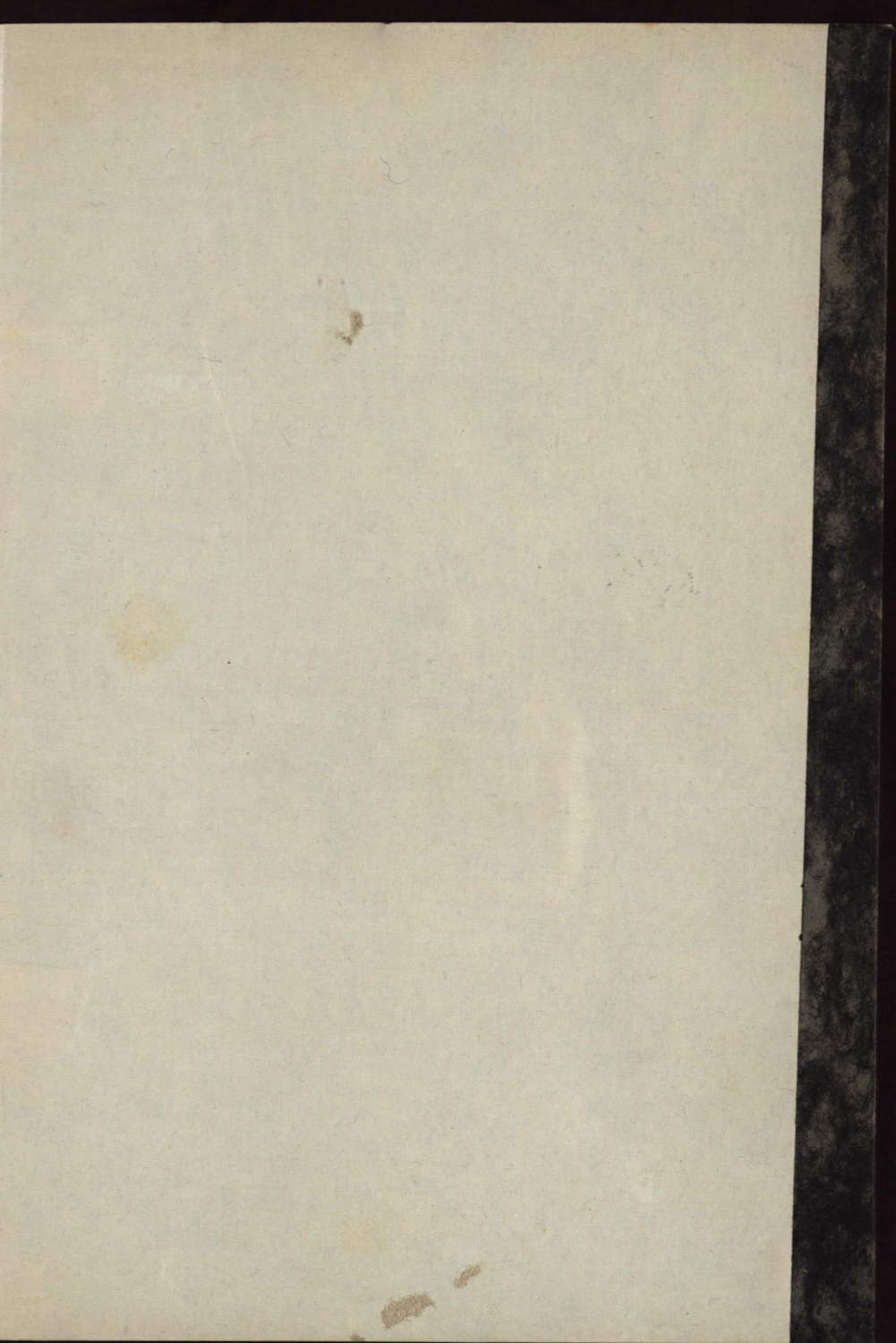
also am 10ten 1811
in der Stadt
am 10ten 1811

Sei es nun
am 10ten 1811

geboren ist
am 10ten 1811
in der Stadt
am 10ten 1811

am 10ten 1811
in der Stadt
am 10ten 1811

1

Colegombia Minor

Augustini d. d. d.